

DE SER SCRIPTIE-SERVICE HELPT JE OP WEG!

Studeer je aan de universiteit, of aan het hbo?

Gaat je scriptie over een sociaal-economisch onderwerp?

Kijk dan voor handige literatuurlijsten en schrijftips op de SER-site.

WWW.SER.NL

SER
SCRIPTIE
SERVICE

INHOUD
#93

18

HET WONDER VAN DE 3D-PRINTER

Infographic: HR-INSTROOM 2011	04
Nieuwe serie: LEIDER GEZOCHT M/V	11
Achtergrond: ONDERZOEK medewerkerstevredenheid	24
Achtergrond: Nieuw BEKOSTIGINGSSYSTEEM hbo	26
Kenniswerker: MARIO KOLLE van het lijmlab	29
Afgestudeerd: de PUDDINGSLUIS van Nick Reijmers	31

NIEUWS:

- 05 Nieuwe declaratieregels
- 08 Follow-up Keuzegids
- 09 Groen ivoor
- 10 Voorzitter PowerPlatform
- 13 Digitaal personeelsdossier

VERDER:

- 03 Colofon
- 06 Kort
- 12 Bij de les
- 25 Column Jurgen

- 30 Meelopen
- 32 Mini's
- 32 Column Ernest
- 33 Recensie
- 34 Wie ben jij dan?
- 35 Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

DARICE DE CUBA > WEBDEVELOPER

Drie maanden was Darice bezig met uitzoeken, ontwerpen en bouwen, maar nu is hij er: de mobiele versie van Profielen waarmee de site ook goed te lezen is op de smartphone. Kijk op profielen.hr.nl.

<JAAP MEIJERS > JOURNALIST

Hij schreef voor dagblad Trouw al eens over 3D-printers, nu bekeek journalist en parttime HR-docent Jaap Meijers dit onderwerp vanuit het perspectief van de HR. Studenten experimenteren al met deze techniek. Lees zijn stuk op p.18.

<PETER COOLS > STUDENT ILLUSTRATIE

Illustratiestudent Peter Cools experimenteert met 3D-graphics. Voor de cover maakte hij een 3D-poppetje dat ook daadwerkelijk 3D geprint werd. Zie verder zijn blije olifant op p.9.

PROFIELEN IS HET REDACTIEEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELEN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

COLOFON Verschijningsdatum Profielen 93 17 januari 2012 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Darice de Cuba, Melissa Smink (stagiaire) Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Jurgen van Raak, Sabine Schipper, Jaap Meijers Redactieraad Japke-d' Bouma, Jan van Heemst, Tessa Meeus, Ton Notten Foto's Levien Willemse, Frank Hanswijk, Willem de Roon, Melissa Smink Illustraties Annet Scholten, Robin Bremer, Mariëlla van de Stolpe, Peter Cools, Esther de Korte Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Maxime Biekmann Cover Peter Cools Redactie-adres Museumpark 40, laagbouw bg, kamer ML 0.90. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hro.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Website www.profielen.hro.nl Advertenties (m.u.v. profijtjes) Via www.profielen.hro.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 22 ISSN 1385-6677 Profielen 94 verschijnt op 14 februari HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

IEDERE DAG

check daily!

VERS

ONDERWIJSNIEUWS

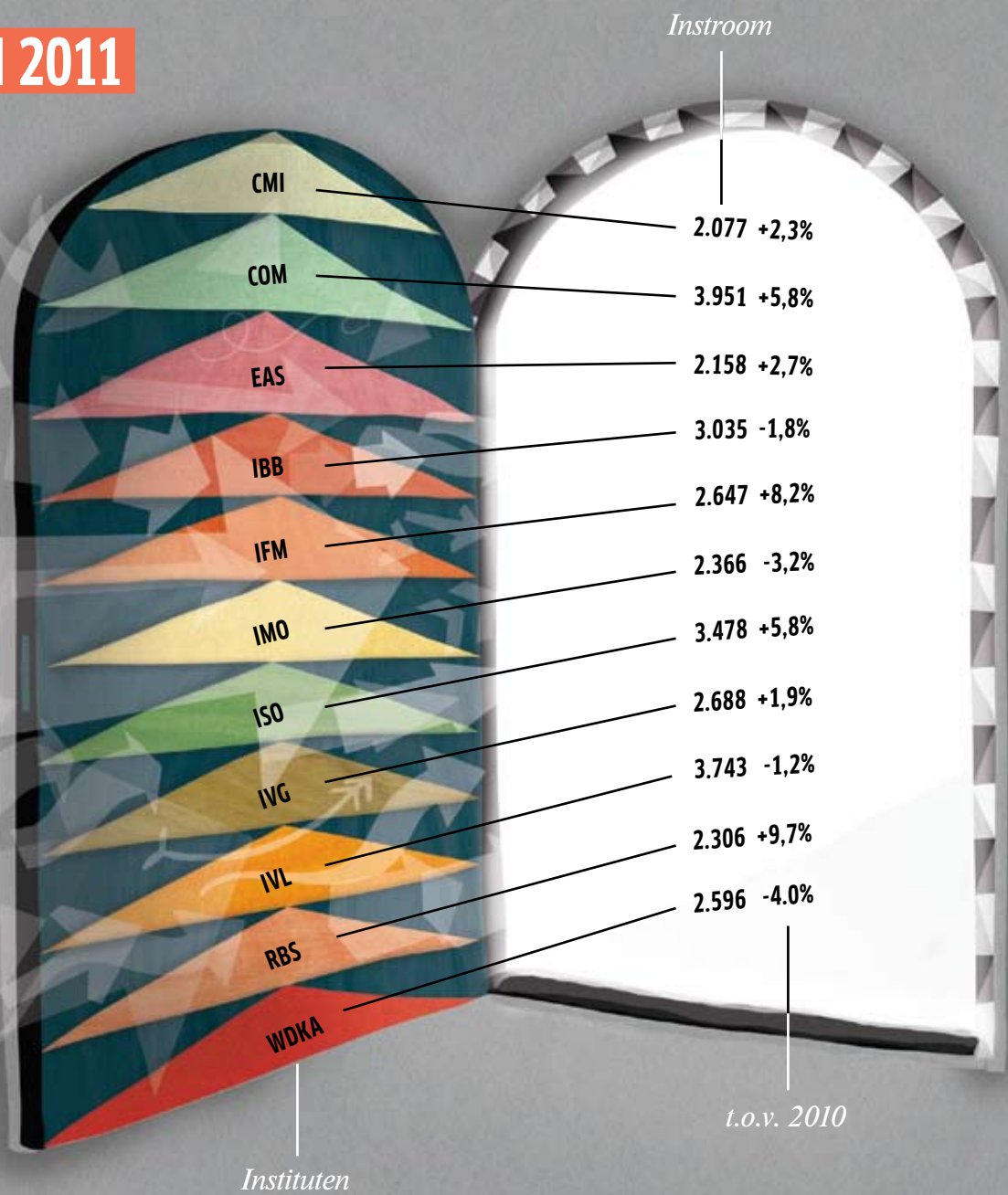
WWW.

**PROFIELEN.
HRO.NL**

INSTROOM 2011

BEELD: ESTHER DE KORTE

CMI (communicatie, multimedia en informatietechnologie), COM (commercieel management), EAS (engineering & applied science), IBB (bouw & bedrijfskunde), IFM (financieel management), IMO (managementopleidingen), ISO (sociale opleidingen), IVG (gezondheidszorg), IVL (lerarenopleidingen), RBS (Rotterdam Business School), WdKA (kunstacademie).

DETTIGDUIZEND-ZEVENHONDERD-ZEVENEZESTIG personen. Zo veel mensen stonden er op 4 oktober ingeschreven als student bij de Hogeschool Rotterdam. Het aantal inschrijvingen is zelfs nog iets groter: **31.211**. Dat komt omdat sommige studenten twee of meer studies doen.

Afgelopen jaar is de hogeschool 2,8 procent gegroeid. Het aantal studenten dat zich voor het eerst bij de HR inschreef, groeide zelfs met bijna vijf procent. Dat laatste is opvallend, omdat de instroom dit collegejaar landelijk juist drie procent daalde. Alexander van den Assum, directeur financiën en studentregistratie, denkt dan

ook dat er een **'inholland-effect'** meespeelt. Inholland heeft zoveel negatieve publiciteit gekregen dat studenten uitwijken naar de HR.

De verschillen tussen instituten zijn groot, kijk maar naar **RBS** en **WdKA**. Bij deze laatste, de kunstacademie, speelt volgens directeur Bart Chabot mee dat de kunst- en cultuursector op dit moment in de hoek zit 'waar de klappen vallen'. Bovendien trekt de WdKA traditioneel veel mensen die al een andere studie hebben afgemaakt en die moeten nu het instellingscollegegeld betalen, bijna zeventuizend euro. **Olmo Linthorst**

Declaratieregels aangepast

Er zijn 'geen bijzonderheden' ontdekt bij een onderzoek naar declaraties van de directeuren van de Hogeschool Rotterdam. Dat zegt collegelid Jan Roelof. De declaratieregels worden aangepast, maar het onderzoek blijft geheim.

'De wereld is veranderd', zei Jan Roelof van het college van bestuur (cvb) een jaar geleden, in een artikel over de declaraties van directeuren. Daarmee suggereerde hij al dat de regels weleens zouden kunnen mee veranderen. Dat lijkt nu te gaan gebeuren.

Afgelopen jaar deed de dienst auditing, monitoring & control (amc) onderzoek naar de declaraties van directeuren en naar de declaratieregels. Nu komt amc met enkele aanbevelingen en nieuwe regels. Want 'in dit tijdsgewricht' volstaan de oude regels niet meer. 'Je moet hier duidelijke procedures voor hebben', zegt collegelid Roelof nu over de controle van directeurendeclaraties, 'geen controle meer op basis van steekproeven.'

zelf tekenen

Tot nog toe was het gebruikelijk dat directeuren hun eigen declaraties tekenden of dat een collega of ondergeschikte dat deed. Amc zou dan om de zoveel tijd steekproefsgewijs naar die declaraties kijken. Maar omdat amc er de mankracht niet voor had, vond de voorlaatste controle in 2006 plaats. Dat probleem is nu opgelost: Voortaan gaan alle directiedeclaraties langs het cvb om gecontroleerd en getekend te worden. Maar ook de vorm van de regels voldeed niet

HET MOET DUIDELIJKER ZIJN WIE WAT MAG. ER KOMT NU EEN SET MET REGELS.

meer. De regels waren 'versnipperd', constateert amc. Het moet duidelijker zijn wie wat mag. Er komt nu één set met regels, met achter iedere regel kruisjes om aan te geven voor wie de regel geldt: medewerker, directie of cvb. Personeelszaken is verantwoordelijk voor de nieuwe regels, financiën is de uitvoerder ervan.

Er zijn ook nieuwe regels bijgekomen, met bedra-

gen bij de te declareren vergoedingen. Zo is er nu een maximale vergoeding voor een werkgereleerd diner (70 euro per persoon) en een maximum voor een overnachting in het buitenland (150 euro). Voor iedere medewerker geldt nu dat hij een vergoeding krijgt voor eersteklas dienst-reizen in de trein en voor een economyreis in het vliegtuig. Businessclass wordt alleen vergoed als dat van tevoren is afgesproken met het cvb.

directeuren

Dat de declaraties van directeuren nu door het cvb getekend gaan worden (en die van een cvb-lid door de voorzitter, wiens declaraties weer door de raad van toezicht getekend zullen worden), is geen verrassing. Deze maatregel werd ook al aanbevolen in een rapport uit 2006, na het voorlaatste onderzoek van amc. In dat rapport concludeerde de interne accountant van de hogeschool dat directeuren hun eigen declaraties ondertekenen, wat volgens haar een 'onwenselijke situatie' oplevert. Vooral omdat er geen enkele controle op juistheid en rechtmatigheid van die declaraties plaatsvindt. Aan die situatie maakt het cvb nu een einde.

Dat die aanbeveling pas na zes jaar wordt opgevolgd, vindt Jan Roelof niet vreemd. Hij voelt zich daarin gesteund door de jaarlijkse financiële rapportages en dit amc-onderzoek. Hij wil ook niet spreken van 'voortschrijdend inzicht': 'Je hebt regels, je kijkt of ze nog goed zijn en als dat niet zo is, dan pas je ze aan. Dit is kwaliteitszorg optima forma. We hebben dan ook geen bijzonderheden ontdekt. Als we kijken naar wat er gedeclareerd wordt, dan zijn we over het algemeen zuinig.'

Die verzekering heeft Anneke Kistemaker van de medezeggenschapsraad (cmr) ook gekregen van cvb-voorzitter Jasper Tuytel. 'Hij vertelde ons dat amc door externen onderzoek heeft laten doen naar de declaraties van directeuren en vroeg

ons hem op zijn woord te geloven dat er niets onoorbaars gevonden is.'

Kistemaker is blij dat de nieuwe regels er nu zijn. 'Het gaat om geld dat voor onderwijs is bedoeld. Het is goed dat men zich bewust is – of wordt – dat daar verantwoording over moet worden afgelegd. We moeten alle schijn vermijden dat er gekke dingen mee gedaan worden.'

vragen cmr

Maar ze heeft nog wel vragen. Waarom bijvoorbeeld eersteklas reizen, maar geen parkeerkosten? En wat als er achter een regel geen kruisje staat voor bijvoorbeeld het cvb, gelden dan andere regels? En waar komen die 'toch wel stevige bedragen' voor een diner of overnachting vandaan? Kistemaker vindt het jammer dat het onderzoek zelf geheim blijft. Tuytel laat in een reactie weten dat de cmr niet over individuele declaraties gaat en daarom alleen de nieuwe regels toegezonden heeft gekregen.

EEN WERKGERELATEERD DINER MAG NIET MEER DAN 70 EURO P.P. KOSTEN.

Ook *Profielen* kreeg ondanks eerdere toezeggingen geen inzage in het onderzoek. Dat komt volgens Jan Roelof omdat de resultaten van het onderzoek herleidbaar zijn tot personen. In dat geval, zegt hij, gaat privacy voor openbaarheid. Kistemaker: 'Hoe moeten wij nu bepalen wat redelijke bedragen voor een lunch of overnachting zijn, als we niet kunnen zien wat tot nu toe gebruikelijk is geweest?'

Olmo Linthorst

Lees de follow-up van dit artikel, o.a. over het overleg tussen de cmr en cvb, op onze site www.profielen.nl

In 1962, vijftig jaar terug, was de Berlijnse muur net gebouwd. Die muur is alweer twintig jaar geleden verdwenen. Wie had toen kunnen bedenken dat er nu landen zijn die virtuele muren bouwen op het internet en agressie bedrijven met computervirussen?

Laat zien hoe de technologie voor defensie en veiligheid er over vijftig jaar uit zal zien, dat is de opdracht van het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs KIVI NIRIA voor een essaywedstrijd over defensietechnologie.

Kijk voor meer info op www.kiviniria.nl/dv.

VERPLICHT INCHECKEN MET JE OV

Sinds 1 januari moeten studenten altijd in- en uitchecken met hun OV-chipkaart, ook in de trein. In bus, metro en tram was dat al verplicht. Alleen dan is zichtbaar hoeveel reizigers er in het openbaar vervoer zitten. De NS gaat nu ook controleren of studenten wel zijn ingecheckt in de periode dat ze gratis mogen reizen. Als ze vergeten in te checken, krijgen ze straks geen geld meer terug bij vertering. Overigens adviseert de NS studenten een papieren treinkaartje te kopen als ze in hun kortingsperiode reizen. Dat is vaak goedkoper en ze hoeven dan niet in te checken.

HOP

BEST GELEZEN OP DE SITE

'Het lijkt me gaaf als er iets gaat ontploffen!' Op de Profielen-website werd dit artikel in november 1137 keer bekeken. 'Gewapend met colaflessen vol zeewater en slotwater uit Purmerend bezochten vmbo-leerlingen uit deze plaats de hogeschool om onder leiding van studenten chemie en biologie en medisch laboratoriumonderwijs (bml) proeven met water te doen.' Verder lezen? Kijk op profielen.hr.nl en zoek op 'chemie'.

Uiterste inschrijfdatum naar 1 september

DE UITERSTE INSCHRIJFDATUM OP DE GROTERE HOGESCHOLEN IN ZUIDWEST NEDERLAND WORDT VANAF KOMEND STUDIEJAAR 1 SEPTEMBER. Dat zijn de Haagse Hogeschool, Inholland, Avans, Hogeschool Zeeland en Hogeschool Rotterdam met elkaar overeengekomen. Over de precieze invulling zijn scholen nog in gesprek.

Studenten kunnen zich op dit moment nog tot 1 oktober inschrijven, maar dat is onpraktisch voor de hogescholen. In zo'n eerste maand zijn de colleges immers al begonnen. Studenten die in de loop van september instromen, moeten lesstof inhalen en bij een groot aantal late nieuwkomers moeten extra klassen worden gerealiseerd, lokalen worden ingeroosterd en docenten worden aangenomen.

Bovenal lopen de late beslissers zelf een achterstand op. 'We willen dat studenten daar bewuster mee omgaan', motiveert Hogeschool Rotterdam-woordvoester Carmen Mo-Ajok de maatregel. 'Het moet ook de uitval van studenten tegengaan; als je al later begint, is de kans groter dat je afhaakt.' JvN

CARTOON VAN MEREL DE GRAAF WDKA 4E JAAR

Rotterdam krijgt European University Games

De Erasmus Universiteit mag van 4 tot en met 13 juli 2014 de European University Games organiseren. Het studentensportevenement zal het jubileumjaar van de dan honderdjarige Rotterdamse instelling afsluiten. Tijdens het tweejaarlijkse evenement worden kampioenschappen gehouden in tien sporten, waaronder voetbal, volleybal en roeien. In totaal zullen zo'n vierduizend studenten deelnemen. Alleen teams van hoger onderwijsinstellingen die zijn aangesloten bij Studentensport Nederland kunnen zich kwalificeren. Maar in veel steden zijn de studentensportcentra ook toegankelijk voor hogeschoolstudenten - net als in Rotterdam waar HR-studenten bij de EUR mogen sporten - waardoor ook zij kunnen meedingen. HOP/JvN

Ankie Verlaan nieuw in raad van toezicht HR

Dit jaar waren er twee aflopende termijnen van leden van de Raad van Toezicht (RvT):

één van de leden kwam niet meer voor herbenoeming in aanmerking en het andere lid, Winnie Sorgdrager, was wel herbenoembaar. De cmr (medezeggenschapsraad) heeft officieel het recht om één lid van de raad van toezicht (rvt) te benoemen maar heeft met de rvt een 'herenakkoord' gesloten: De cmr houdt niet vast aan haar recht op een eenzijdige bindende voordracht voor een lid van de rvt. Daar staat tegenover dat de cmr samen met de rvt alle nieuwe voordrachten gezamenlijk voorbereidt. Dat heeft nu geleid tot de voordracht van Ankie Verlaan (op de voordrachtszettel). Verlaan was actief in alle vormen van onderwijs, van basis- tot wetenschappelijk onderwijs. Zij was docent en bestuurder van een ROC in Amsterdam en de universiteit en hogeschool van Amsterdam. De cmr en de rvt hebben, ook gezamenlijk, Winnie Sorgdrager voor een tweede termijn voorgedragen. Beide benoemingen zijn ingegaan per 1 januari en gelden voor de periode van vier jaar. (bron: NTR)

Student WdKA wint NTR mediaprijs

De 21-jarige Alwin Ritstier heeft de NTR Mediaprijs 2011 gewonnen met zijn film Phrenos. Alwin is eerstejaars student audiovisueel ontwerpen aan de Rotterdamse Willem de Kooning Academie. De opdracht was: Maak een Streetwisebit. Een filmpje van 1 minuut dat gaat over de wereld om je heen en dat je tot nadenken stemt. In de film van Ritstier vertelt een schizofreen hoeveel normaler hij lijkt sinds iedereen met oortjes voor zijn mobielje rondloopt. Zo valt zijn geprevel ineens niet meer op. De jury koos unaniem voor zijn film. 'Grappig, prachtig gefilmd en ontroerend', aldus de jury. (bron: NTR)

CIJFERS:

2,7

slechts 2,7% van de Nederlandse studenten studeert in het buitenland.

6

van de 10 werkgevers waarderen buitenlandervaring.

8

procent van de studentenpopulatie in Nederland komt uit het buitenland.

25

De ministeries van Onderwijs van Nederland en China stellen jaarlijks 25 beurzen beschikbaar voor studie of onderzoek in China.

56

Nuffic heeft meer dan 56 buitenlandse onderwijssystemen beschreven.

82.000

buitenlandse studenten verblijven in Nederland.

Zoveel mogelijk clichés

De lessen uit de Keuzegids

Waarom scoorde de docentenopleiding beeldende kunst en vormgeving zo goed en ergotherapie zo slecht? Profielen zocht het uit en kwam met een paar voor de hand liggende antwoorden. Clichés. Gemeenplaatsen. Echte dooedoeners. Zoals: Je moet investeren in docenten. Dat hebben er al honderden gezegd, maar ja. Dat moet je dus wel doen.'

Ergotherapie maakte in de HBO Keuzegids 2012 ineens een duik. In deze jaarlijks gepubliceerde ranglijst over Nederlandse hbo-opleidingen zakte ergotherapie van een voldoende, een zes, naar een dikke onvoldoende, een vier. Wat is er aan de hand? Een andere opleiding die opviel, was docent beeldende kunst en vormgeving (dbkv). Deze opleiding scoort al jaren goed, dit jaar is ze met een 8,6 zelfs de beste in haar soort. Wat zou er gebeuren als je ergotherapie en dbkv tegenover elkaar zet? *Profielen* sprak met studenten en docenten van deze opleidingen om uit te vinden of we oorzaken of lessen kunnen formuleren van een goede en een slechte score in de Keuzegids.

LES 1: KLEIN MAAR FIJN

Zowel ergotherapie als dbkv hebben tussen de 250 en 300 studenten. 'We zijn een kleine en overzichtelijke opleiding', zegt onderwijsmanager Mirjam van Tilburg van dbkv. 'We hebben een hecht docententeam en de betrokkenheid bij de opleiding is groot, zowel onder studenten als onder docenten.' De hele opleiding past op één verdieping van locatie Wijnhaven 61. Dat vergroot het klein-maar-fijn-gevoel. Docenten zijn makkelijk te vinden. Je ziet elkaar regelmatig bij de koffieautomaat, in de zithoek of op de gang. Door de grote betrokkenheid en de kleinschaligheid is er veel sociale controle, zegt Van Tilburg. Daardoor komen problemen snel aan de oppervlakte en kunnen fouten hersteld worden.

LES 2: EFFICIËNTIE IS NIET ZALIGMAKEND

Wim Nas ziet wel wat in een meer kleinschalige organisatie, ook fysiek. Nas is docent bij ergotherapie. Zijn studenten krijgen door een gebrek aan ruimte op verschillende plekken in het gebouw les – of op verschillende locaties (op het Academieplein, maar ook in de Arminiuskerk). Precies het tegenovergestelde van het overzichtelijke dbkv.

'Studenten waaiëren uit over de hele hogeschool', vertelt Nas. 'Als er iets fout gaat, zet je het veel makkelijker recht als je bij elkaar in de buurt zit. Bij een roosterwijziging loop je dan gewoon even naar de studenten om ze op te halen of te vragen of ze op een ander moment kunnen.' Wat Nas betreft moet de hogeschool zich minder richten op 'maximalisatie' van het lokale gebruik. Dat is dus de tweede les, ook al zo'n cliché: efficiëntie is niet zaligmakend.

LES 3: HAASTIGE SPOED...

Bij ergotherapie begon de druk op het docententeam anderhalf jaar geleden behoorlijk op te lopen. De accreditatie kwam eraan en daarvoor moest van alles in orde worden gemaakt. Afgelopen september is de opleiding met vlag en wimpel geslaagd, maar dat heeft ook veel energie gekost. Zo werden er docenten vrij geroosterd om de accreditatie voor te bereiden. Die docenten moesten vervangen worden door nieuwe collega's die op hun beurt weer ingewerkt moesten worden. De werkdruk steeg.

Vooral de kwaliteit van toetsen heeft hieronder geleden, vertelt docent Nico van Hal. 'Er stonden spelfouten in, de lay-out was niet goed. Maar er werden ook gewoon niet-adequate vragen gesteld.' Zijn conclusie: 'Zorgvuldigheid heeft tijd nodig.'

LES 4: RUST

De werkdruk steeg bij ergotherapie ook door de voortdurende managementonrust. Het Instituut voor Gezondheidszorg heeft aardig wat directeurs zien komen en gaan. Ergotherapie moest een onderwijsmanager delen met verpleegkunde, een grote opleiding met veel problemen. Voor ergotherapie was even geen tijd.

Inmiddels is ergotherapie door de accreditatie gekomen, zitten er twee nieuwe, ervaren directeurs bij IvG en heeft ergotherapie een eigen onderwijsmanager. 'De managementproblemen zijn achter de rug', denkt Wim Nas.

Hij merkt nu al dat het team wat rustiger kan ademen.

LES 5: DUIDELIJKHEID EN TRANSPARANTIE

Studenten houden niet van verrassingen, zeker niet bij een toets. Bij dbkv hebben ze de praktijktoetsen zo transparant mogelijk gemaakt. Alle toetscriteria zijn afgeleid van de beroepscompetenties en studenten krijgen voor elk vak een lesbrieft waarin staat hoe ze beoordeeld zullen worden. Alle docenten van een vakgroep gebruiken hetzelfde type beoordelingsformulier, dat docenten zelf kunnen aanvullen.

Uit de Keuzegids blijkt dat studenten van ergotherapie van alle onderwerpen het minst tevreden zijn over de toetsing. Dat komt onder andere, vertelt docent Wim Nas, omdat studenten niet het gevoel hebben dat iedere docent dezelfde criteria op dezelfde manier waardeert. 'In de perceptie van de student maakt het te veel uit wie hen beoordeelt', zegt Nas. En dat is dodelijk voor de transparantie. Collega-docent Nico van Hal voegt daaraan toe dat het ook veel duidelijker moet zijn wat de lesdoelen zijn, wat er getoetst wordt en waarom. 'Waarom, waarom, waarom. Dat moeten we blijven uitleggen.'

TOT SLOT

Het lijkt erop dat ergotherapie een beetje pech heeft gehad: bestuurlijke onrust, accreditatiedruk, een bezuiniging en ruimtegebrek. Maar één van de overeenkomsten tussen dbkv en ergotherapie, benadrukken veel docenten, is de goede teamspirit. 'We zijn geen terneergeslagen clubje', aldus Nico van Hal.

Dat is belangrijk. De kwaliteit van een opleiding staat of valt met de docenten. Of, om het ultieme cliché in de strijd te gooien: 'Je moet investeren in docenten. Dat hebben er al honderden gezegd, maar ja. Dat moet je dus wel doen.' Was getekend, Mirjam van Tilburg.

□ Olmo Linthorst

STUDENTEN ZETTEN GROEN IVOOR IN DE MARKT

Voor de minor social marketing werkt een groepje vierdejaars studenten aan het project Vegetarian Ivory, een Yes We Care-initiatief in samenwerking met non-profit organisatie Selva Vida Sin Fronteras. Hun doel: Nederlandse bedrijven bewust maken van het alternatief voor olifantenivoor.

DAT ALTERNATIEF KOMT IN DE VORM VAN EEN NOOT. Tagua, of plantaardig ivoor, is afkomstig van de vrouwelijke tagua palm en groeit in het Amazonegebied. Dankzij deze grondstof hoeven er geen dieren meer geslacht te worden en krijgen de indianen die de noten drogen en bewerken een eerlijke prijs. Er hoeven ook geen bomen gekapt te worden; de rijpe noten kunnen overal in het Amazonegebied geraapt worden.

EENVOUDIG TE BEWERKEN

'De noot wordt door indianen in Ecuador geraapt en bewerkt in verschillende vormen. Denk aan beeldjes of sieraden. Maar ze kunnen ook onbewerkt geïmporteerd worden naar Nederland', aldus Ashna Singh (communicatie), die samen met Dagmar Hendriks (communicatie), Anouk Roodhorst en Laurens Pons (beiden commerciële economie) de projectgroep Vegetarian Ivory vormt. *Onbewerkte noten lijken nog helemaal niet op ivoor; pas als de buitenste laag eraf is gevijld, is de witte ivoorachtige kern zichtbaar.* Net als olifantenivoor is tagua eenvoudig te bewerken. Het enige nadeel is de grootte van de noten. Gemiddeld worden ze niet groter dan 2,5 centimeter.

Sieraden en beeldjes die gemaakt zijn van tagua zijn al te koop in onder andere de Wereldwinkel. 'Dat is natuurlijk een beetje geitenwollensokken. Dan betaal je hooguit een paar euro voor zo'n beeldje. We willen dat het plantaardig ivoor een luxeproduct wordt en richten daarom ons op een duurder segment', zegt Dagmar. De studenten van de projectgroep Vegetarian Ivory willen het op grotere schaal aanpakken en hopen dat Nederlandse merken tagua in hun merklijn willen opnemen, zodat de in-

ILLUSTRATIE: PETER COOLS

dianen structureel geholpen worden. Je kunt niet van een Wereldwinkel verwachten dat er honderd producten per maand verkocht worden', vult Ashna haar aan. Voor het project hebben de studenten onder andere een inkoopbrochure gemaakt, aanbevelingen gedaan voor de website <http://vi-allbeauty.com/> en gaan ze langs juweliers om te kijken wat zij van het product vinden.

TAFELS VAN TAGUA

Ook deden de studenten mee aan de ASN Wereldprijs 2011, een initiatief van de ASN bank. Deelnemers werden ingedeeld in vijf verschillende categorieën (waaronder het thema 'eerlijke handel') en konden per thema kans maken op 10.000 euro. 'Niemand kende ons nog', vertelt Laurens. Voor de wedstrijd hebben ze stemmen moeten werven, en uiteindelijk behaalden ze de tweede plaats. *Ze hebben geen 10.000 euro gewonnen, maar de wedstrijd heeft er in ieder geval wel voor gezorgd dat er meer interesse is voor het product.* 'Iemand wil tafels maken van de noten en een ander wil tagua gebruiken voor de afwerking van tasjes', aldus Ashna. Het project loopt tot februari. Tot die tijd zoeken de studenten nog grote bedrijven die interesse hebben in tagua.

□ Melissa Smink

FOTO'S: LENIE GROENENDIJK

VOORZITTER POWERPLATFORM SHARON VAN DAM

FOTO: FRANK HANSWIJK

Ze is alweer een jaar voorzitter van het PowerPlatform en inmiddels afgestudeerd maatschappelijk werker. Sharon van Dam zet zich in voor studenten met een beperking op de HR, maar is ook te vinden op het racecircuit waar ze deelneemt aan de Suzuki Swift Cup 2012.

SHARON VAN DAM IS 22 JAAR EN HEEFT EEN BEPERKING. BIJ HAAR GEBORTE LIEP ZE ZUURSTOFTEKORT OP WAARDOOR ZE HAAR BEENSPIEREN NIET GOED KAN AANSTUREN. ZE LOOPT MET KRUKKEN EN VOOR LANGERE AFSTANDEN GEBRUIKT ZE EEN ROLSTOEL.

'Ik heb om te leren lopen, zwemmen en autorijden meer moeite moeten doen dan een ander', vertelt Sharon. 'Maar uiteindelijk heb ik daar juist profijt van gehad. Ik weet hoe het is om door te zetten en mijn energie te richten op dingen die wel mogelijk zijn. Eigenlijk denk ik niet vanuit mijn beperking, en dat geldt volgens mij voor veel jongeren die in eenzelfde situatie zitten.'

ZEG JE DAT JE BEPERKING IN FEITE EEN KLEINE ROL SPEELT IN JE LEVEN?

'Dat klopt. Ik word er pas mee geconfronteerd als er iets niet lukt. Als ik bijvoorbeeld laat ben en de trein moet halen. Dan kan ik niet even een sprintje trekken. Tegelijkertijd weet ik ook wel dat ik gewoon vijf minuten eerder van huis had moeten gaan. Wat ik ook heb gemerkt,

is dat het helpt als je blijft trainen. Toen ik op de middelbare school begon, moest ik elke dag acht kilometer heen en terug fietsen. In het begin deed ik er per rit vijftig minuten over en lag ik 's avonds al om half zeven op bed. Op het laatst kon ik het in 25 minuten. Dan heb je gelijk ook minder last van je beperking. Ik doe daarom nog steeds heel veel aan sport.'

JIJ HEBT EEN ZICHTBARE BEPERKING, MAAR DE MEESTE STUDENTEN DIE ZICH MELDEN BIJ HET POWERPLATFORM HEBBEN EEN ONZICHTBARE BEPERKING.

'Op dit moment is de verhouding tussen zichtbare en onzichtbare beperkingen 20-80. Dat blijkt uit landelijk onderzoek, en ook bij ons heeft de meerderheid van de melders een onzichtbare beperking zoals depressie, autisme, add, adhd of dyslexie. Een andere groep heeft een chronische ziekte. Als zij zich bij ons melden, vraag ik niet "wat heb je?", maar "waar loop je tegenaan?" Het PowerPlatform is geen praatgroepje. We organiseren bijeenkomsten en ervaringen uitwisselen mag wel, maar studenten kloppen vooral bij ons aan omdat ze vastlopen in hun studie. Daar ligt hun vraag.'

HET POWERPLATFORM IS DE AFGELOPEN TIJD DUS VERANDERT VAN PLATFORM NAAR MENTORAAT?

'Inderdaad. Wij maken inmiddels onderdeel uit van Student Aan Zet, het onderdeel van de hogeschool waar alle mentoraten onder vallen. Studenten kunnen bij ons begeleiding krijgen van een peercoach. In 2011 hebben we ongeveer dertig studenten op deze intensieve manier begeleid. Dat lijkt weinig, maar het grootste deel van de begeleiding die wij bieden, gaat via mailcontact. We merken dat studenten niet zo makkelijk op ons afstappen, maar wel met vragen rondlopen. Voor deze groep werkt de mail heel goed. In 2011 hebben we 1100 vragen per mail beantwoord. Ook heel belangrijk is het onderwijscontract. Daarin leg je vast welke faciliteiten je nodig hebt om goed te kunnen studeren, bijvoorbeeld extra toetstijd als je dyslectisch bent. Zo'n contract sluit je af via de decaan.'

JIJ BENT ZELF PAS IN HET LAATSTE JAAR VAN JE STUDIE ACTIEF GEWORDEN IN HET POWERPLATFORM.

WAT HEEFT HET JOU OPGELEVERD?

'Ik vind het zinvol werk. Ik kan mijn eigen ervaring inzetten, maar ook mijn opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening. Een heel leuke bijkomstigheid is dat ik via het PowerPlatform op het spoor ben gebracht van Racing Team Welzorg. Voor de Suzuki Swift Cup 2012 wilde Welzorg een raceteam samenstellen van coureurs met een beperking. Uit 150 kandidaten ben ik als tweede geïndigd. Dat betekent dat ik nu reservecoureur ben. Ik ben mijn hele leven al gek op auto's en snelheid, dus dit is een geweldige ervaring. Hopelijk inspireert het ook andere mensen met een beperking.' ■

Esmé van der Molen

Informatie over het PowerPlatform vind je op intranet Hint, onder de zoekterm PowerPlatform. Of mail naar powerplatform@hr.nl.

Volg Sharons ervaringen als coureur op de Facebookpagina van Racing Team Welzorg.

ILLUSTRATIE: ROBIN BREMER

LEIDER GEZOCHT M/V

ED LAZET
Manager marketing & communicatie

WELK TYPE LEIDER HEEFT DE HOGESCHOOL ROTTERDAM NODIG?

'Jasper Tuytel heeft een helder onderwijsmodel gebouwd, het Rotterdams Onderwijs Model, en heeft daarbij heel duidelijk voor Rotterdam en het Rotterdamse gekozen. Wat mij betreft moet de nieuwe voorzitter dat verder uitbouwen en de hogeschool daarnaast nog meer onderscheiden van concurrenten, met name voor aankomende studenten.'

MAN OF VROUW?

'Mijn voorkeur gaat uit naar een vrouw. In het algemeen zoeken wij bij de hogere functies naar een vrouw. Dat geeft een frisse blik. Met vrouwen in leidinggevende posities heb ik zelf in elk geval goede ervaringen.'

WIE VIND JIJ EEN GESCHIKTE KANDIDAAT?

'Namen zou ik niet direct kunnen noemen. Maar een combinatie van kennis van het onderwijs, een Rotterdamse focus en een ondernemend karakter is wat mij betreft een voorwaarde.'

WAT IS HET EERSTE DAT JE ZOU AANPAKKEN ALS JIJ DE NIEUWE COLLEGEVOORZITTER ZOU ZIJN?

'Ik zou werk maken van het snel reageren en actie nemen bij vragen en opmerkingen van studenten en medewerkers. Sociale media zouden daarbij een belangrijke rol moeten spelen. Mijn stokpaardje vanuit communicatie is sowieso dat we meer media moeten gaan gebruiken die onze doelgroepen gebruiken. Kijk bijvoorbeeld hoe KLM sociale media inzet, hoe snel zij actie ondernemen naar aanleiding van zowel positieve als negatieve zaken. Je hoeft niet op alles te reageren maar je moet wel aansluiting vinden bij onze doelgroep. 'Of de nieuwe voorzitter moet twitteren? Ja, zoals bijvoorbeeld ook Doekle Terpstra van Inholland het doet. Daar heb ik diep respect voor. Hij heeft op Twitter een heel positieve insteek, maar gaat ook zeker de negatieve dingen niet uit de weg. Ik zou het dus toejuichen als de nieuwe collegevoorzitter ook op Twitter actief wordt.'

FONS VAN MALDEGHEM
Voorzitter centrale medezeggenschapsraad

WELK TYPE LEIDER HEEFT DE HOGESCHOOL ROTTERDAM NODIG?

'Een bindende, communicatieve, inspirerende leider die op een respectvolle manier het beste uit studenten en personeel kan halen en medewerkers als haar of zijn belangrijkste kapitaal beschouwt. Maar ook iemand die niet te beroerd is notoire dissonanten aan te pakken; er bereiken mij weleens geluiden dat bijvoorbeeld niet alle directeurs even goed functioneren.'

MAN OF VROUW?

'Een vrouw zou, gezien de huidige samenstelling van het hoogste management van de HR, goed zijn. Uit onderzoek blijkt dat gemengde teams beter presteren. In de raad van toezicht is sinds 1 januari veertig procent vrouw. Het HR-managementteam komt niet in de buurt van dat percentage.'

WIE VIND JIJ EEN GESCHIKTE KANDIDAAT?

'Iemand die de kwaliteit van het onderwijs als uitgangspunt neemt en de betrokkenheid van studenten in de besluitvorming stimuleert. Een teamspeler die de medezeggenschapsorganen als belangrijke spelers in haar of zijn team waardeert. Maar ook iemand die de vraagstukken van het hoger onderwijs kent en op dat terrein relevante werkervaring heeft. Namen noemen lijkt mij niet handig. Vaak worden kandidaten al afgebrand voordat ze een fatsoenlijke kans hebben gehad.'

WAT IS HET EERSTE DAT JE ZOU AANPAKKEN ALS JIJ DE NIEUWE COLLEGEVOORZITTER ZOU ZIJN?

'Ik zou beginnen met mijn eigen oppositie te organiseren. Alleen dan kan een voorzitter voortdurend voeling hebben met wat er speelt. Verder zou ik stoppen met het laten oplopen van het eigen vermogen van de HR en de middelen inzetten voor de transitie naar het kabelloze tijdperk. Steeds meer studenten hebben een tablet of laptop. De vraag naar stopcontacten zal bij een goed werkend wifi-systeem de vraag naar pc's rap overtreffen. Kortom: stimuleer de aanschaf en het gebruik van mobiele media.' ■

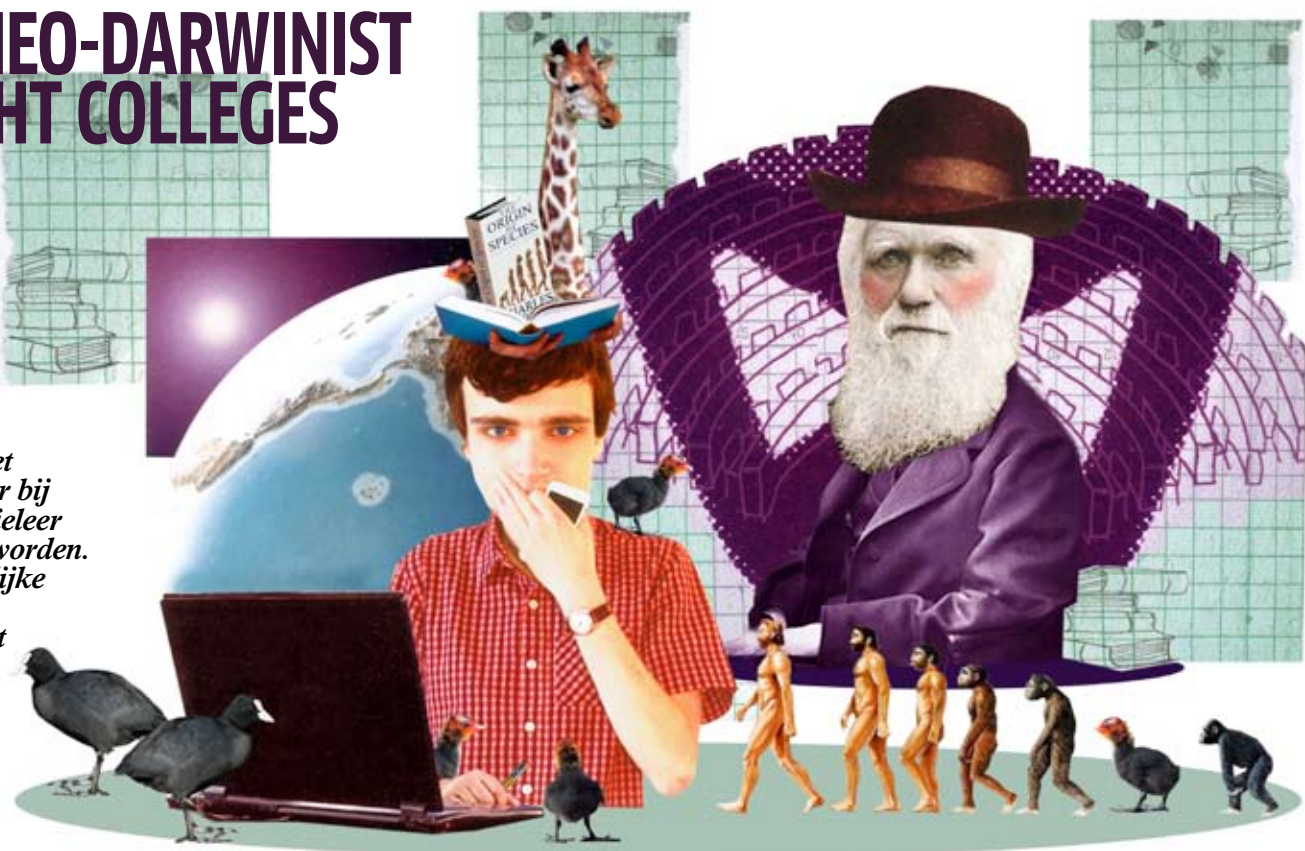
Jos van Nierop

In juni neemt de hogeschool afscheid van collegevoorzitter Jasper Tuytel. Na vijftien jaar leiding te hebben gegeven aan de Hogeschool Rotterdam gaat hij met pensioen. Op dit moment wordt er door Bureau Van der Kruijs gezocht naar een nieuwe voorzitter. Maar welke ideeën hebben medewerkers en studenten over het profiel van de nieuwe voorzitter? Deel 1 van de serie *Leider gezocht m/v*.

EEN NEO-DARWINIST IN ACHT COLLEGES

Komen is krijgen, zo was het vaak met keuzevakken. Maar bij het vak over evolutieer moet er gebikkeld worden. Het is geen makkelijke kost, waarschuwt de docent, maar het verrijkt je leven. 'Na acht colleges is Darwin je vriend.'

BEELD: ANNET SCHOLTEN

'Genen zijn egoïstisch. JOUW genen zijn egoïstisch.' Docent Ser-vaas van der Horst wrijft het er nog maar eens goed in. De studenten van zijn keuzevak **'EEN NEO-DARWINIST IN ACHT COLLEGES'** hebben net een filmfragment gezien waarin meerkoetouders hun eigen jongen verzuipen. Hoewel ze negen eieren hebben gelegd, kiezen deze verder onopvallende watervogels ervoor om hun kinderschare terug te brengen tot twee of drie jongen. Die hebben dan niet alleen de snoek en de reiger, maar dus ook hun eigen ouders overleefd. Hoe kan dit voor ons onbegrijpelijke gedrag evolutionair verklaard worden?

De groep studenten die naar dit eerste college is gekomen, mag – gehinderd zonder voorkennis – gissen naar de toedracht. 'En vergeet niet', zegt Van der Horst. **'Meerkoeten zijn domme beesten.'** Het blijft lang stil. Evolutieer is geen makkelijke materie. Maar als je erin verdiept, verrijkt het je leven, belooft Van der Horst.

'De meerkoet selecteert zo het sterkste nageslacht', oppert iemand voorzichtig. 'Nee, de meerkoet is dom. Hij heeft geen plan of strategie', zegt de docent. 'Denk in twee families. De ene probeert alle negen jongen te voeden en groot te brengen. De andere verzuipt een deel van de kuikens. Doe dat een aantal generaties achter elkaar. Welke meerkoetfamilie is dan nog over? Dat is *niet* die familie die probeert alle jongen groot te brengen. De overlevers zitten in de andere groep.' En zo wordt het doden van eigen jongen voor de meerkoet een evolutionair stabiele strategie.

GEEN ZIELTJES WINNEN

Op de Powerpoint staat: Er is variatie onder nakomelingen, eigen-

schappen zijn overerfbaar en er is strijd om het bestaan. 'Dat is de basis van de evolutieer', leert Van der Horst zijn studenten. **Waarom weten mannen beter dan vrouwen of hun partner vreemdgaat? Hoe komt de giraffe aan een lange nek?** Het is allemaal te begrijpen aan de hand van Darwins theorie, en de studenten mogen hun eerste pogingen doen in darwinistisch verklaren.

Van der Horst vraagt de studenten deze eerste les wel om een *open mind* mee te brengen naar colleges. 'Zet je hoofd "open" voor het belangrijkste wetenschappelijke idee van de afgelopen 150 jaar. In het algemeen snappen wij gewone stervelingen niks van de oerknal en wormgaten. Maar dit – de evolutieer – dat is te begrijpen. Ik weet dat er mensen zijn die fundamentele bezwaren hebben tegen Darwins evolutieer, en die geloven dat diersoorten zich 6000 jaar geleden, na de zondvloed, hebben ontwikkeld. Ik respecteer dat, maar ga hier geen zieltjes winnen.'

BLOEDERIGE FILMPJES

Half zeven *sharp* beëindigt Van der Horst zijn les. Hij is nog niet helemaal klaar met de doopceel van Charles Darwin, maar voor les 1 is het welletjes. Natuurlijke selectie, *survival of the fittest*, moord en doodslag ('elke les een bloederig filmpje', belooft van der Horst), het is allemaal al de revue gepasseerd. De docent drukt zijn studenten nog op het hart op tijd te gaan studeren. 'Want ook dit vak is een tikkie *survival of the fittest*.' ■ *Esmé van der Molen*

Deze collegereeks wordt gefilmd en is integraal te bekijken op hro.presentations2go.eu. Ook een college laten opnemen? Kijk dan eveneens op deze site voor de voorwaarden.

HET DIGITAAL PERSONEELSDOSSIER IN 6 VRAGEN

3223 STOFFIGE MAPPEN IN DE KANTOREN VAN MANAGERS EN P&O, MET DAARIN SOLLICITATIEBRIEVEN, verslagen van plannings- en beoordelingsgesprekken, geboortekaartjes en contracten, worden in 2012 vervangen door digitale personeelsdossiers (dgp), beheerd door de medewerkers zelf. Profielen sprak met p&o-directeur Cees van der Kraan over de ins en outs.

1. Wat is een digitaal personeelsdossier?

'Een gedigitaliseerde versie van het papieren dossier. Wat echt nieuw is, in heel hoger onderwijsland trouwens, is dat de medewerkers zelf hun personeelsdossier gaan beheren. Naam, adres en woonplaatsgegevens, een kopie van je paspoort, je arbeidsovereenkomst en diploma bij indiensttreding zijn wettelijk verplicht. Wij willen, onder het tabblad salarisgegevens, ook de loonstroken in het digitaal personeelsdossier (dgp) bewaren, wat overigens wettelijk niet verplicht is. Je hoeft dat dus zelf niet meer te doen. En verder mag je onder het tabblad 'overige' erin stoppen wat jij wilt: geboortekaartjes, je cv, informatie over je hobby's, foto's, je kunt het zo gek niet bedenken. Als jij het belangrijk vindt te vermelden dat je vijfsterren sudoku's kunt oplossen, dan kun je dat gewoon doen, technisch is het allemaal heel makkelijk. Dat wat je in je dossier wilt hebben, scan je zelf en hang je erin. Dat wat wettelijk verplicht is, scannen en plaatsen wij. Er zal voldoende scan-apparatuur beschikbaar worden gesteld.'

hen een mastergraad hebben bijvoorbeeld. Het is dus van groot belang om het dossier actueel te houden. Ik roep iedereen op om dat echt te doen. Een ander voordeel is dat de bureaucratie rond de indiensttreding van nieuwe medewerkers minder wordt: de persoon in kwestie kan de formulieren digitaal invullen, die gaan meteen je dossier in en met één druk op de knop krijg je een digitaal en getekend arbeidscontract.'

4. En de nadelen?

'Geen. Er zijn natuurlijk mensen die bang zijn dat de dossiers niet goed beveiligd zijn, maar ik zie in dit opzicht geen verschil met de papieren dossiers. Omdat de medewerker zelf eigenaar wordt van de digitale versie zijn de veiligheidswaarborgen alleen maar beter geworden.'

2. Wie hebben toegang tot het digitaal personeelsdossier?

'De medewerker zelf heeft toegang tot alle onderdelen en kan elementen daaruit afschermen voor iedereen. Denk bijvoorbeeld aan brieven van de bedrijfsarts en vertrouwenspersonen of resultaten van assessments. Daarnaast is er een deel waarvoor de manager en p&o geautoriseerd zijn. Zij kunnen bij de arbeidsovereenkomst, diploma's, verslagen van de gesprekscyclus en kopie paspoort.'

5. Kan ik voor onaangename verrassingen komen te staan?

'Ja, dat kan. Er zijn managers die op correspondentie en/of getekende documenten aantekeningen hebben gemaakt die de medewerker nooit heeft gezien. Wij gaan die bij het inscannen niet verwijderen. Wat veel mensen overigens niet weten is dat je altijd al inzagerecht had in je personeelsdossier. Als je precies wilde weten wat er in je dossier zat, hoefde je alleen maar een afspraak te maken met p&o en dan kon je daar op je gemak naar kijken.'

3. Wat zijn de voordelen?

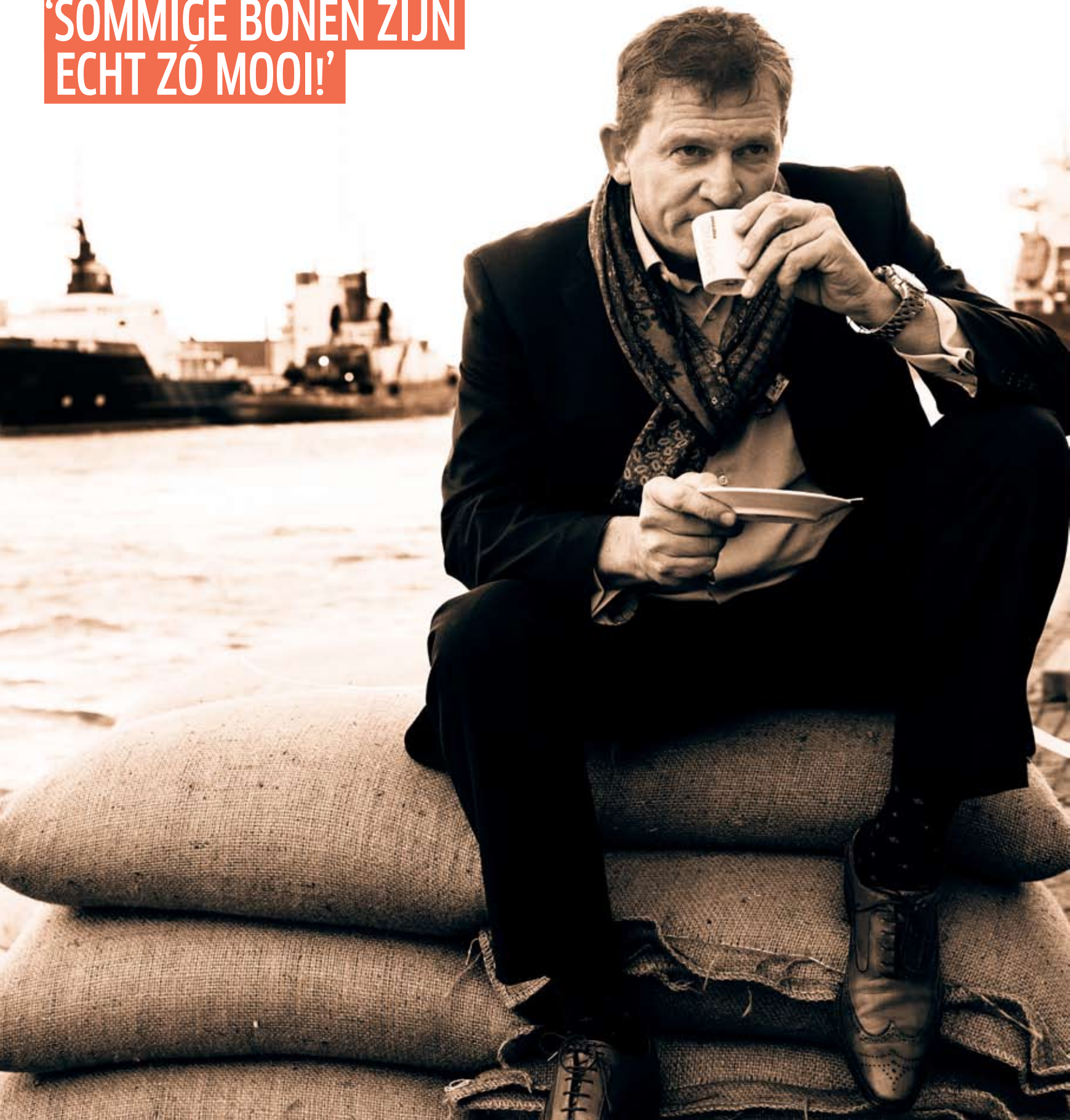
'Om te beginnen hopen we dat medewerkers hun personeelsdossier actueel houden door bijvoorbeeld getuigschriften van cursussen en diploma's van opleidingen toe te voegen. Daardoor kan p&o het dgp als een *tool* voor vrijkomende functies gebruiken. Stel: we zoeken vrouwen voor het hogere management. Dan kunnen we met het dgp met één druk op de knop alle vrouwen uit het middenmanagement met een bepaalde opleiding selecteren en voor die functie voordragen. Hetzelfde geldt voor accreditaties. Wij kunnen eenvoudig aantonen hoeveel docenten er bij een instituut werken en hoeveel van

6. Wanneer is het zover?

'In het eerste kwartaal van 2012. Er is inmiddels al heel veel gedigitaliseerd. We moeten nog een paar technische hobbels rond autorisatie nemen. Ik garandeer de beveiliging met mijn leven, dus ik moet er wel zeker van zijn. Zodra dat allemaal rond is, is het dgp een feit. Alle medewerkers krijgen voorafgaand aan dat moment nog een brief thuisgestuurd.' ■

Dorine van Namen

‘SOMMIGE BONEN ZIJN
ECHT ZÓ MOOI!’

ROOB

*Koffie is voor hem een liefde voor het leven. En zijn bedrijf, **Santas**, draagt bij aan een schone omgeving door het gebruik van **statiegeldblikken**. 'Ik was altijd al van 'Weiger wegwerp' en 'Eis statiegeld'.' Rob Kooij (50) is **Rotterdams enige koffieproducent**.*

**'AAN DE
VERNIETIGING
VAN DE NATUUR
KUN JE JE NIET
ONTTREKKEN,
MAAR NIETS
DOEN VIND IK
GEEN OPTIE.'**

AL OP RUIME AFSTAND VAN DE SCHITTERENDE **ORANJELIJN**, DE NAAM DIE EIGENAAR ROB KOOIJ GAF AAN DE VOORMALIGE PASSAGIERS-EN CARGOTERMINAL IN DE LEKHAVEN, KOMT DE GEUR VAN KOFFIE JE TEGEMOET. Dit industrieel monument uit 1948, ontworpen door architectenbureau Brinkman & Van den Broek, was onderdeel van een groot loodscomplex dat tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw een belangrijke rol vervulde bij de stukgoedoverslag in Rotterdam. **Sinds 2008 huisvest het gebouw food- en designbedrijven, waaronder Santas Koffie**, het private koffiehuis van Rob Kooij waarmee hij 21 jaar geleden begon en dat in eigen beheer koffie importeert, mèleert, brandt, maalt, verpakt en distribueert. 'Alleen het branden gebeurt niet hier, maar in Deventer. Daarvoor kreeg ik geen vergunning van de gemeente omdat de koffiégeur het gebied, dat uiteindelijk woongebied moet worden, te veel zal overheersen. Jammer, want ik had alle hardware daarvoor al aangeschaft.'

'DOOR DIE STATIEGELDBLIKEN BESPAREN WE 35 TON AAN PLASTICS PER JAAR.'

WAS HET GEBOUW AL ZO MOOI TOEN JE HET KOCHT?

'Nee! Het was in extreem slechte staat. Er was geen bestrating, geen glas, de boel was op veel plekken aan elkaar gelast, de hoeren zaten erin, maar ik was zó blij toen ik het kocht. Ik kon wel zingen. **Ik ben iemand die nooit zo de beperkingen ziet.** Ik dacht: een paar weekendjes klussen, hoe erg kan het zijn? De ernst van de situatie begon pas tot me door te dringen toen ik in een van de eerste weekenden met een aantal mensen een borrel wilde gaan drinken om de koop te vieren. Alleen al het vegen van één ruimte

duurde zesentwintig uur. En toen moest de hele renovatie nog beginnen. Die paar weekendjes werden uiteindelijk zes jaar.'

HOE IS JE LIEFDE VOOR KOFFIE GEBOREN?

'Ik ben m'n carrière begonnen als verkoper van stalen buizen omdat ik zo een auto van de zaak kreeg. Maar dat was niks voor mij. Ik verkocht geen enkele buis en moest dus al snel wat anders zoeken. M'n moeder had een advertentie gezien voor verkoper bij Van Nelle. Eigenlijk om haar te *pleasen* heb ik geschreven en ik werd nog aangenomen ook. Dat bleek ik hartstikke leuk te vinden. En ik vind het nog steeds geweldig om

van niets iets te zien worden; die balen met ruwe koffiebonen, heerlijk. Ik kan opgewonden raken van een zak met groene koffie. Als je er met je handen ingaat, hmm. **Sommige bonen zijn echt zo mooi! Een soort pornografische ervaring, een geluismakend gevoel, een liefde voor het leven.** Bij Van Nelle heb ik het product leren kennen en de liefde ervoor opgedaan. Later, toen ik bij Max Havelaar ging werken en verkoopleider werd, ben ik naar plantages gegaan en heb ik veel geleerd over de economische omstandigheden in de koffieproducerende landen. Toen ik zeker wist dat ik niets anders meer wilde dan 'in de koffie', besloot ik voor mezelf te gaan beginnen.'

'IK KAN OPGEWONDEN RAKEN VAN EEN ZAK MET GROENE KOFFIE.'

WIST JE GENOEG VAN ONDERNEMEN OM DIE STAP TE ZETTEN?

'Nee, net als met dit gebouw ben ik ook met m'n eigen zaak gewoon begonnen zonder er al te veel over na te denken. En ook toen was het begin niet makkelijk. Ik was te trots om van iemand hulp te aanvaarden of geld te lenen en heb daarom driekwart jaar tussen de illegalen in het Westland tomaten geplukt. Daarmee kon ik brandstof betalen voor een vierdehands busje dat ik gekocht had van een hondenkennel – de hondenharen zaten er nog in – om te starten met een onbekende naam, een onbekende verpakking en mét een flink concurrentiebeding. Toen vroeg ik me weleens af: Wat heb ik gedaan? Hoe kom ik terecht in deze armoedeval? Achteraf gezien was dat tomatenplukken voor ik de Santas-dag ging beginnen een beetje te veel zelfkastijding. **Ik was te streng voor mezelf. De start is daardoor alleen maar moeilijker geweest.**

'Pas na negen maanden kwam de boel in een versnelling terecht. Ik stond op het punt om op te geven toen het ministerie van Buitenlandse Zaken belde met de mededeling dat ze mijn koffie wilden voor het hele ministerie. Tot die tijd verkocht ik af en toe een blik en nu ging het in één keer om vrachtwagens vol. De ban was gebroken en sindsdien is het booming. Ik heb nu 21 mensen in dienst.'

ZONDER ECHT LANG NA TE DENKEN HEB JE EEN BEDRIJF GESTART EN EEN BOUWVAL ALS BEDRIJFSPAND GEKOCHT. ZOWEL DE ZAAK ALS HET PAND ZIJN NU EEN SUCCES. WAT HEB JE GEDAAN OM DEZE PROJECTEN

KOFFIEWEETJES

- Koffie is, op aardolie na, HET MEEST VERHANDELDE PRODUCT TER WERELD.
- Er werken per dag 24 MILJOEN MENSEN in de koffie.
- Een land als Burundi is voor 95 procent VAN HET BNP AFHANKELIJK VAN KOFFIE.
- Een koffieplukker verdient gemiddeld VIER EURO PER DAG.
- Iemand die twee kopjes koffie verkoopt in Rotterdam VERDIENT GEMIDDELD 4 EURO.
- Een koffieboom levert gemiddeld 16 kilo koffiebonen op. Daar kunnen 2000 KOPJES KOFFIE van worden gezet.
- Gemiddeld drinkt een Nederlander 12 KILO KOFFIE PER JAAR; 5 op het werk en 7 thuis.
- Op de tabaksmarkt na is koffie DE MEEST MERKENTROUWE MARKT.

BRON: SANTAS

TE DOEN SLAGEN?

'Ik heb hard gewerkt en m'n hart gevolgd. Ik heb veel ambitie, maar geen blinkende papieren of hoge opleiding. Ik moest het echt uit mezelf halen. **Maar afgezien daarvan heb ik ook gewoon dom geluk gehad. Er is niets fout is gegaan. Ik ben niet ziek geworden**, heb m'n nek niet gebroken. Toevallig viel het balletje op rood 28, waarop ik had ingezet. Maar het had ook op zwart 3 kunnen vallen en dan had ik hier niet gezeten.'

JE LEVERT KOFFIE IN STATIEGELDBLIKEN.

WAS HET ALTIJD AL JE BEDOELING OM KOFFIE IN DUURZAME VERPAKKING TE LEVEREN?

'Ik begon met deze verpakking uit armoede, omdat ik geen geld had voor een folieverpakking. Ik kocht tien blikken voor honderd gulden terwijl ik voor folieverpakking 20.000 gulden nodig had. **Maar al heel snel begon het belang van wat nu duurzaamheid heet wel de bovenaan te spelen. Ik was altijd al erg 'voor het milieu' en van 'Weiger wegwerp' en 'Eis statiegeld'.** Kreten van Milieudefensie waar ik vrijwilliger was. En zo ben ik ook opgevoed. M'n moeder waste zelfs de boterhamzakjes van de lunchpakketten die m'n vader meenam naar de fabriek en hing ze op de waslijn te drogen. Ik bedoel maar. Toen schaamde ik me daarvoor, nu denk ik: "Meid, je zou een standbeeld moeten hebben."

'Aan de vernietiging van de natuur kun je je niet onttrekken. Ik rijd auto en vlieg regelmatig omdat ik ook een huis in Tanzania heb. Maar nietsdoen vind ik geen optie. Wij produceren 120 ton koffie per jaar. Dat betekent dat we, door die statiegeldblikken, 35 ton aan plastics per jaar besparen. Dat is heel erg veel ja. Eén blik kan ruim honderd keer worden gebruikt. Waarschijnlijk wel meer, want af en toe kom ik er nog weleens een tegen uit het eerste jaar, 21 jaar geleden.'

WAT ZIJN JE TOEKOMSTPLANNEN?

'Als je een onderneming begint, ben je alleen maar gericht op groeien, maar groei is voor mij allang geen doel op zich meer. **Ik vind het sjiek om een privaat koffiehuis te hebben en dat wil ik zo houden.** Ik wil voor het bedrijf het verspreidingsgebied groter maken, meer mensen met het product kennis laten maken en het eigen gezicht van Santas steeds duidelijker neerzetten. Groei is een levensader voor het bedrijf maar dat hoeft het voor de ondernemer niet te zijn. M'n privédoel is om wat meer met m'n voeten op de tennisbaan te staan en wat meer vrije tijd te hebben, maar dat staat op gespannen voet met de groei van het bedrijf. Het evenwicht vinden is heel erg moeilijk. Hoe meer het bedrijf groeit, hoe minder mijn persoonlijke kwaliteit van leven is. De vrijheid van een ondernemer is heel relatief hoor. En hoe de toekomst er verder

'TOEVALLIG VIEL HET BALLETTJE OP ROOD 28'

uitziet, ach, wie zal het zeggen? Vroeger zagen ondernemers in 'de zaak' hun oudedagsvoorziening. Maar in de praktijk kunnen de meesten hun bedrijf aan de straatstenen niet kwijt. Ik zie het wel. M'n laatste hemd is zonder zakken zeg ik altijd, je kan toch niks meenemen.'

HEB JE, TENSLOTTE, NOG EEN TIP VOOR STUDENTEN VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM DIE ONDERNEMER WILLEN WORDEN?

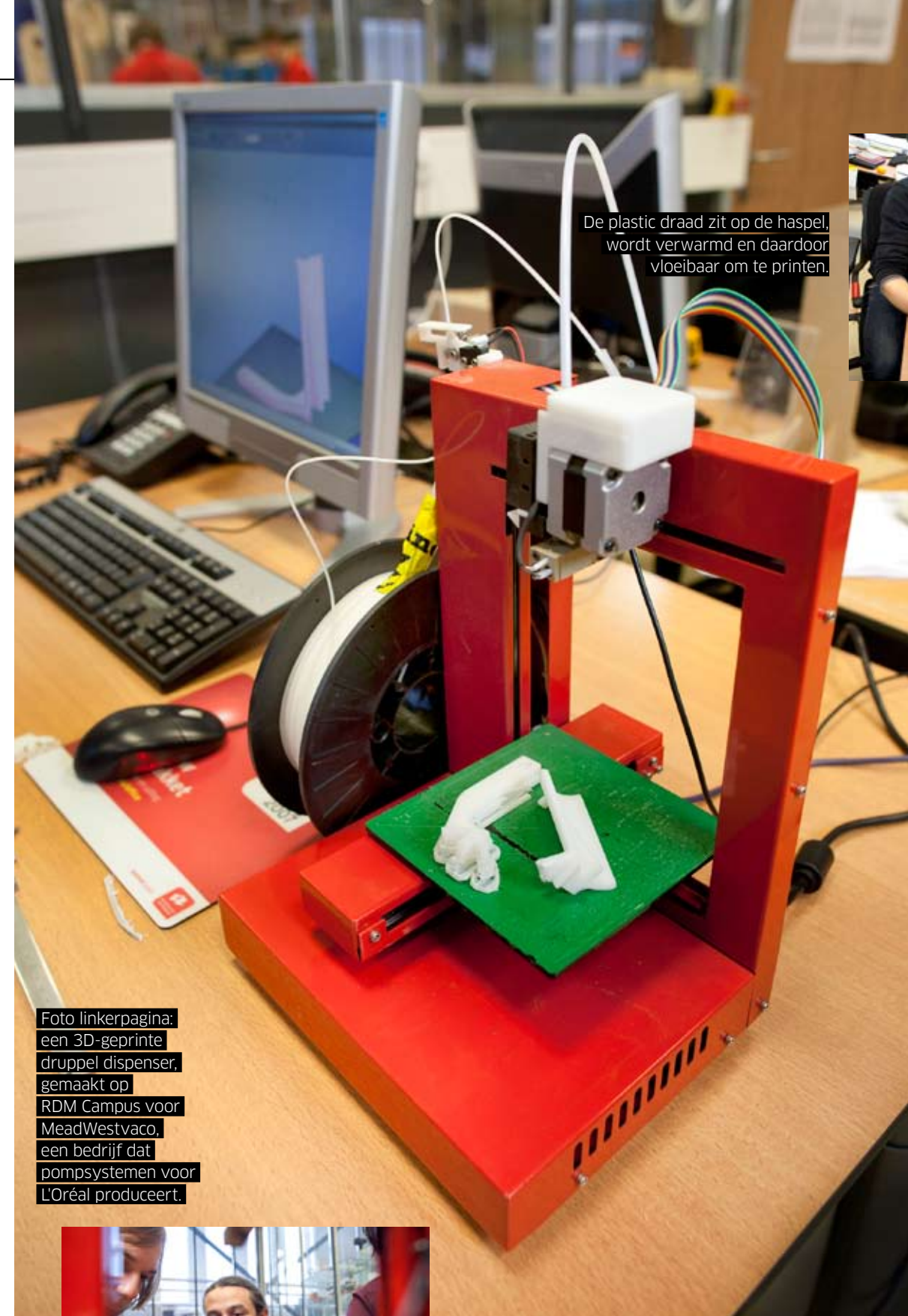
'Denk niet alleen aan de centen. Hoe makkelijker je geld leent, hoe makkelijker je het uitgeeft en hoe groter de kans is dat het mislukt. Als je je geld bij elkaar moet schrapen, dan denk je wel tien keer na voor je het uitgeeft. **Ga uit van je eigen creativiteit, werk hard en wees niet bang. Vooral dat: wees niet bang.** □

Het wonder van de 3D-printer

Voor een kandelaar of een fotolijstje hoef je binnenkort niet meer naar de winkel. Met een 3D-printer kun je die voorwerpen gewoon zelf maken. Een paar opleidingen van de Hogeschool Rotterdam experimenteren er al mee.

Tekst Jaap Meijers Fotografie Levien Willemse

De plastic draad zit op de haspel, wordt verwarmd en daardoor vloeibaar om te printen.

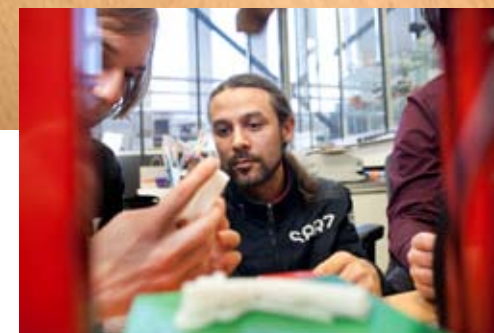

3D-PRINTERS ZIJN GEEN GEWONE PRINTERS. Er komen geen bedrukte vellen papier uit, maar echte voorwerpen die je kunt vastpakken. Dat werkt zo: In plaats van cartridges met inkt verbruikt een 3D-printer rollen plastic draad. De printkop verwarmt het plastic tot het vloeibaar is. Door het plastic in dunne laagjes op elkaar te leggen, kan een 3D-printer bijna elke vorm printen.

3D-printers bestaan al heel lang, maar het waren altijd grote, peperdure machines die alleen in de industrie gebruikt werden.

De techniek wordt echter steeds goedkoper en komt binnen handbereik van de gewone consument. Onze economie zou er daardoor over een paar jaar weleens heel anders kunnen uitzien. Als iedereen zijn eigen fabriekje in huis heeft, worden winkels als Xenos misschien overbodig. Mensen kunnen dan immers zelf hun fotolijstjes, kandelaars en speelgoed maken. Er zullen veel minder vervuilende schepen nodig zijn om plastic prullaria uit China de oceanen over te laten varen. **Enthousiastelingen hopen en verwachten dat de 3D-printer onze economie net zo grondig zal veranderen als internet de muziekindustrie op zijn kop heeft gezet.**

Foto linkerpagina: een 3D-geprinte druppel dispenser, gemaakt op RDM Campus voor MeadWestvaco, een bedrijf dat pompsystemen voor L'Oréal produceert.

HET GAAT NIET OM DE 3D-PRINTERS ZELF, MAAR OM WAT JE ER IN HET ONDERWIJS MEE DOET.

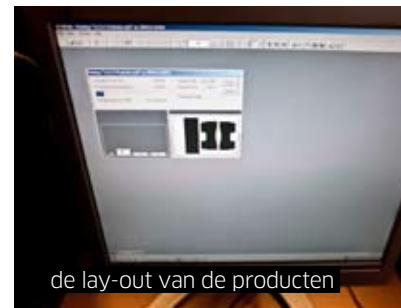
de Z-Corp 3D-printer op de RDM

de 3d tekeningen

gipspoeder van de printer

de lay-out van de producten

printer bouwt laagje voor laagje het product in poeder op

de gewenste producten worden verhard door de printer

'archeologie'

de producten uit het poeder halen

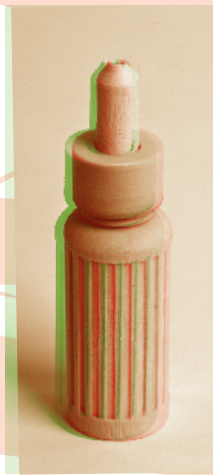
MASS CUSTOMIZATION

De Hogeschool Rotterdam heeft op dit moment vier 3D-printers in huis: twee op RDM Campus, één op Academieplein en nog één op de Willem de Kooning Academie. De studenten van industrieel product ontwerpen (IPO) kunnen op RDM Campus experimenteren met een grote, professionele 3D-printer en een kleintje van het type dat ook voor consumenten bereikbaar is. Met die grote kun je grotere dingen maken, maar de kleine printer is sneller en daardoor beter geschikt om dingen mee uit te proberen. Wat kosten beide printers nou? 'De grote kostte iets van 80.000 euro', schat docent Stefan Persaud. 'Die kleine 3D-printer is net zo'n model als ze bij de Bijenkorf verkopen voor 1.100 euro.'

De IPO-studenten ontwikkelen gebruiksproducten, van meubilair tot medische instrumenten en kurkentrekkers. Bij Persaud komen ook studenten bouwkunde maquettes printen: 'Eén student is met bushokjes bezig. Hij kan op schaal verschillende varianten bushokjes printen.'

IPO-docent Mark Smit zegt dat 3D-printen zeker voordelen kent: 'Er zijn ontwerpen die studenten kunnen maken van hout, staal of aluminium. Maar voor complexere vormen, met bewegende delen of zo, is een 3D-printer heel handig.' Een bekend voorbeeld van wat een 3D-printer kan, is het scheidsrechtersfluitje. Als die uit de printer komt, hoef je alleen maar het balletje binnenin los te tikken en je kunt ermee fluiten. Dat je met 3D-printers leuke modellen kunt maken is mooi meegenomen, maar het gaat om meer, vindt Smit: 'De ontwikkeling in ons vakgebied is *mass*

'EEN SIMPEL MODEL PRINTEN, DAAR KRIJG JE LEF VAN.'

IPO-student Jeroen Vonk (3e jaars) is op minuscule schaal aan het schoonmaken

customization. Dat is massa-productie, maar dan voor iedereen anders. **De Dutch Design Week in Eindhoven stond helemaal vol met lampen die je alleen met 3D-printers kunt maken.** Studenten moeten dat ontdekken en ermee experimenteren.'

STADSLAB7

Het idee dat studenten zelf moeten kunnen experimenteren, leeft op meer plekken op de hogeschool. Het college van bestuur gaf manager externe betrekkingen Léon Gommans 25.000 euro om uit te zoeken of het mogelijk was een werkplaats op te zetten waar de hogeschool, bedrijven en burgers samen kunnen experimenteren met 3D-printers. Hij hield zich niet aan de opdracht: 'In plaats van te onderzoeken, heb ik het maar gewoon opgezet', lacht hij.

In Stadslab7 zijn drie 'labs' ondergebracht. In een ervan, het **fab-lab**, gaan studenten in 2012 aan de slag met 3D-printers. Het Stadslab is nu tijdelijk gevestigd in een pand van de gemeente Rotterdam aan de Calandstraat, maar het verhuist in de loop van 2012 naar de nieuwe locatie Wijnhaven. Er staan een lasercutter en een vinylsnijder. Daar komen nog 3D-printers en een frees bij. Maar net als Smit vindt Gommans dat het niet om apparaten op zich gaat: 'Het gaat erom wat je ermee doet. In de meeste opleidingen zit een praktijkdeel, waarin studenten moeten experimenteren en innoveren. Je hebt dan niet zoveel aan een opdracht van de plank. **Het is veel beter om echte opdrachtgevers te hebben uit Rotterdam, waar mensen zitten te wachten op een oplossing. Daar moet ook in worden geïnvesteerd.**'

overtollig poeder wordt weggezogen

schoonmaken van laatste restdeeltjes

schoonmaken van laatste restdeeltjes

het 3D-geprinte object kan als mal dienen

kunststof wordt in de mal gespoten

3D illustratie van WdKA-student Peter Cools

IPO-derdejaars Paul Gerner is zijn werkstuk aan het verharden met secondelijm.

3D-PRINTER IN DE VITRINE

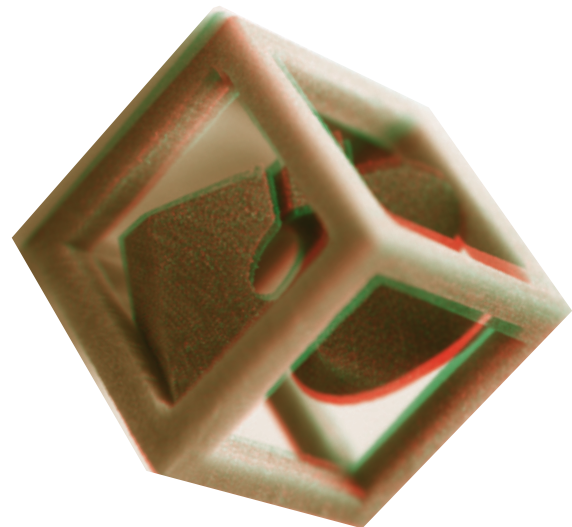
Het enthousiasme om iets met deze nieuwe techniek te doen, is groot, maar dat betekent niet dat alles vanzelf gaat. Toen de inmiddels afgestudeerde Mathijs van Meerkerk in 2009 meedeed aan een project van zijn opleiding communicatie en multimedia design (cmd), wilde hij graag werken met een 3D-printer. Uiteindelijk werd er anderhalf jaar later een aangeschaft en was Van Meerkerk al praktisch afgestudeerd. Studenten na hem mochten het ding in elkaar zetten. De 3D-printer staat nu in een vitrine. Er staan een vrouwfiguur en een miniversie van het Empire State Building naast, beide van zwart plastic. Van Meerkerk: 'Het is een beetje een trieste aanblik. Ze denken natuurlijk: We hebben er veel geld in gestopt, dus laten we hem maar zien. In een vitrine kan hij in ieder geval niet kapotgaan.'

Maar dan mis je dus exact waar het om gaat. Dit apparaat staat voor openheid en samenwerking. Veel verschillende opleidingen kunnen er projecten mee doen.' Voor het grote publiek zou het printen van reserveonderdelen de eyeopener kunnen zijn. Van Meerkerk: **'De knop van mijn espressoapparaat ging stuk. Ik had binnen tien minuten een ontwerp gemaakt en binnen een dag had ik een vervangende knop.'**

het overtollige poeder wordt weer opgevangen en kan worden hergebruikt

'DE 3D-PRINTER STAAT VOOR OPENHEID EN SAMENWERKING.'

dit is de printer op Academieplein die momenteel werkloos in de kast staat

massproduction

Studenten hebben behoefte aan dat soort successen. Een simpel model printen, daar krijg je lef van. "Wow, dat kan ik." Daardoor wordt het makkelijker om de volgende stap te zetten.'

Op de HR kunnen langzaam maar zeker meer studenten op die manier gaan experimenteren. Ook de Willem de Kooning Academie heeft sinds vorig jaar een 3D-printer staan. Die wordt steeds meer gebruikt, bijvoorbeeld bij opleidingen als productdesign en animatie. Het instituut heeft een paar docenten op training gestuurd, zodat ze weten wat de mogelijkheden zijn. Léon Gommans vindt dat niet meer dan logisch: 'Je kunt bijna niet meer leren zonder te doen. **De kosten van technologie zijn zo laag geworden, dat er allerlei nieuwe mogelijkheden bij komen. Leren en doen zijn hetzelfde geworden.'**

Voor het Stadslab heeft Gommans vijf nieuwe 3D-printers besteld die vanaf januari 2012 door studenten in elkaar zullen worden gezet. 'Als je wilt dat klassen ermee aan de slag kunnen, dan moeten ze er niet om hoeven vechten.' Die printers komen dus niet in de vitrine te staan: 'Je moet er echt iets mee doen in het onderwijs, anders krijgt het invoeren van dit soort nieuwe technieken geen zuurstof.'

Deze fotoreportage werd gemaakt met IPO-studenten op RDM Campus.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

HR-personeel meest tevreden over collegialiteit

Het personeel van de HR blijkt het meest tevreden over de collegialiteit binnen de opleiding of dienst en het minst tevreden over de kennis van de directeurs over wat er leeft onder de medewerkers. Dat wijst het medewerkerstevredenheidsonderzoek uit.

In 2010 en 2011 kregen medewerkers van zes instituten en acht diensten een online vragenlijst toegestuurd waarmee medewerkerstevredenheid werd gemeten. Joke Dolging van p&o is projectleider medewerkerstevredenheidsonderzoek (mto).

'We zijn in 2009 met het mto begonnen. Het eerste jaar bij EAS, IMO, CMI, IBB en p&o, in 2010 bij IVG, IVL en IFM en in 2011 waren ISO, COM, RBS, o&k, hrs, f&s, FaDi, amc, abz, cs en ceb aan de beurt. Het onderzoek bij de Willem de Kooning Academie loopt nog. Uit onderzoek blijkt dat tevredenheid van medewerkers bepaald wordt door werkdruk, -sfeer en uitdaging. Deze drie thema's zijn verdiept en daaruit is een vragenlijst voortgekomen rond tien thema's die online en anoniem ingevuld kon worden. De medewerkers konden de mate van tevredenheid aangeven, maar ook het belang dat aan een thema wordt toegekend', legt Dolging uit. 'Hoge tevredenheid over een onderwerp waaraan niet zoveel belang wordt gehecht scoort lager dan hoge tevredenheid over een thema dat als belangrijk wordt ervaren. Een combinatie van tevredenheid en belang bepaalt dus het eindcijfer. Aan de kwaliteit van het opleidingsprogramma wordt het meeste belang

Respons:

- Gemiddeld 64%
- Hoogste respons 84% (abz en IFM)
- Laagste respons 49% (verpleegkunde)

Het mto meet de tevredenheid over:

- Inhoud werk en perspectief
- Werkdruk
- Werksfeer
- Middelen en veiligheid
- Direct leidinggevende
- Medezeggenschapsraad
- Arbeidsvoorwaarden
- Kwaliteit hogeschool en personeel
- Kwaliteit opleidingsprogramma
- Instituuts-/dienstdirectie

Tevredenheid:

Gemiddelde tevredenheid: 6,56. De norm van werkend Nederland ligt op 6,7. Het HR-personeel is dus iets minder tevreden dan het landelijk gemiddelde.

Meest tevreden over:

- Collegialiteit binnen opleiding of dienst 8,15
- Samenwerking met collega's van opleiding/dienst 7,94
- Afwisseling in het werk 7,85
- Plezier in het werk 7,76
- Vrijheid in uitvoering werk 7,73

Minst tevreden over:

Instituutsdirectie/directeur dienst, met name over de kennis van wat er leeft onder de medewerkers 5,51

toegekend, maar dat is tegelijkertijd ook het punt waarop de meeste verbetering geboekt kan worden, zo laat het onderzoek zien.'

kaizen lunches

Wat gebeurt er met de resultaten van dit onderzoek? Dolging: 'Het is de bedoeling dat het mto onderdeel wordt van de pdca-cyclus, het systeem voor kwaliteitszorg dat we binnen de hogeschool hanteren.' Het cyclische karakter ervan garandeert dat kwaliteitsverbetering continu onder de aandacht is. 'Instituten en diensten moeten drie maanden na publicatie van hun mto een verbeterplan maken en binnen een jaar aan de slag zijn met de verbeteracties. Het initiatief daartoe ligt bij de instituten en diensten, niet bij het college van bestuur. ISO bijvoorbeeld pakt het verbetertraject aan door een verbeterplan en -planning te laten maken door Integron, een onderzoeks- en adviesbureau op het gebied van tevredenheidsonderzoek.'

De directie van COM is in verband met de lage score op het punt 'kennis van de directeur over wat er leeft onder de medewerkers' zelf met een aantal verbeteracties gestart, zo is te lezen op de intranetpagina van dit instituut. Introductiedagen voor nieuwe docenten, instituutsbijeenkomsten (nieuwjaarsborrel en eindejaarsbarbecue bijvoorbeeld), medewerkersdagen rond thema's en kaizen lunches (gericht op organisatieverbetering) moeten leiden tot meer connectie tussen directie en medewerkers. Deze activiteiten moeten bo-

Meeste belang toegekend aan:

Opleidingsprogramma

Minste belang toegekend aan:

Medezeggenschapsraad

Verbeterthema's:

- Openheid en eerlijkheid van de communicatie binnen opleiding/dienst (werksfeer)
- Kwaliteit opleidingsprogramma (kwaliteit en niveau opleiding, aansluiting opleiding en beroepspraktijk)
- Vertrouwen in direct leidinggevende

Psychosociale werkbelasting:

- 3% van de medewerkers heeft zich in de afgelopen maanden weleens onveilig of onprettig gevoeld door pesten.
- 4% van de medewerkers heeft weleens te maken gehad met een vorm van agressie of geweld.
- 2% is weleens gediscrimineerd.
- 1% van de medewerkers geeft aan last te hebben gehad van ongewenste seksuele aandacht.
- De werkdruk wordt over het algemeen als redelijk hoog ervaren.

Kosten mto:

- 2,81 euro per medewerker, plus de projectkosten van 1000-2500 euro per dienst/instituut.
- Instituten en diensten kunnen eigen vragen aan de basisvragenlijst toevoegen. Dit kost 50 euro per vraag.

vendien voor een jaar gepland en vastgelegd worden. Daarnaast wil de directie regelmatig gastlessen en presentaties van studenten gaan bijwonen. Voor de verdere aandachtspunten van het mto zullen directie en instituutsmedezeggenschapsraad (imr) samen een verbeterplan opstellen.

Dolging: 'Prima illustraties van acties die op gang kunnen komen naar aanleiding van het mto. P&o heeft veel kennis in huis om verbeterthema's bij de kop te pakken en kan helpen bij de uitvoering ervan. Diensten en instituten kunnen hiervoor altijd een beroep op ons doen. Het mto levert dus niet een dood document op, maar is een basis van waaruit verbeteringen moeten worden aangebracht. En omdat dit onderzoek elke twee jaar wordt herhaald, kunnen de directies vinger aan de pols houden of de verbeteracties ook daadwerkelijk tot meer tevredenheid leiden.'

Hoe de HR het doet in vergelijking met andere hogescholen is nog niet bekend. Integron onderzoekt 25 hogescholen. De resultaten daarvan worden in het voorjaar verwacht. ■

Dorine van Namen

FOTO: LEVEN WILLEMSE

SOCIALE MEDIA

Toen CNV Onderwijs een poos geleden in het nieuws was met het idee om regels voor docenten op te stellen voor het omgaan met sociale media, lachte ik schamper (daar ben ik goed in). Maar al snel dacht ik, 'waar de @#%&@* bemoeien ze zich mee?' Weer wat later probeerde ik te bedenken waarom een *vakbond* zich met zoiets zou moeten bezighouden. En uiteindelijk besloot ik dat ik mijn bloeddruk maar niet verder moest opvoeren met nadenken over zaken die al snel een stormpje in een borrelglasje zouden blijken te zijn.

Maarrrrrr niets blijkt minder waar. De directeur van Stichting Mijn Kind Online heeft hierover namelijk ook een mening en spreekt in een landelijke krant van 'een kleine stap van online naar ontucht'. *No shit!*

En als televisieprogramma *EenVandaag*, in samenwerking met Scholieren.com, onder ruim 1.600 middelbare scholieren peilt hoe de kids erover denken, dan vindt zes op de tien scholieren dat 'er regels moeten komen over wat docenten wel en niet via sociale media mogen zeggen tegen hun leerlingen'. *No shit!*

Ik dacht juist dat leerlingen en studenten online communicatief vaak vaardiger uit de hoek komen dan in *real life* en daardoor soms nogal bijdehand, (te) recht voor zijn raap en/of ongenueanceerd neigen te formuleren. Ook naar docenten toe. Maar *what else is new?*

Ik heb als docent namelijk echt geen Facebookaccount nodig om erachter te komen dat studenten soms balen van hun rooster of teleurgesteld reageren op een onvoldoende en dat dan weer afreageren op de betreffende docent. En zo zijn er ook dingen die ik misschien wel over m'n studenten denk maar die ik niet hardop zeg, of typ. Soms lijkt dat internet namelijk wel een afspiegeling van de maatschappij; sommige dingen doe je niet, daar bestaan ongeschreven regels voor.

Maar ik vind het vooral heel handig mijn sle-studenten bij elkaar in één Facebookgroep te hebben omdat dat lekker snel communiceert en omdat je dan een goed beeld krijgt van wat er bij hen leeft. Bovendien ben ik niet alleen docent maar ook student, columnist, muzikant, kortom MENS. Met een echt sociaal leven en een sociaal netwerk waardoor ik contact houd met familie, vrienden en bekenden en dat kunnen dus ook studenten zijn. Ik vind daar helemaal niks mis mee en ik heb daar ook echt geen regels voor nodig. Degenen die het online niet snappen, snappen het in het echt ook niet! ■

Jurgen van Raak is docent Engels bij CMI (communicatie, multimedia en informatietechnologie) en volgt de HR-masteropleiding leren & innoveren.

DE TOEKOMST
VAN HET HBO
DEEL 4

Instellingen worden alvast gekort

Per 1 januari is de HR door het ministerie voor 14 miljoen gekort. Oorzaak: de langstudeerboete. Daarnaast is zeven procent van het bestaande budget voor de hoger onderwijsinstellingen, oplopend tot twintig procent in 2016, omgezet in prestatiebekostiging.

Het ministerie van Onderwijs kort de Hogeschool Rotterdam voor ruim veertien miljoen euro. Dat is de prijs die de hogeschool betaalt voor de 2350 langstudeerders die hier rondlopen, blijkt uit cijfers van de dienst financiën en studentregistratie.

Voor iedere langstudeerder krijgt de hogeschool drieduizend euro boete, net als de studenten zelf, vanaf 1 september 2012. Alleen betaalt de hogeschool ook dit studentendeel vast aan het ministerie. Bij elkaar gaat dus zesduizend euro per langstudeerder van de hogeschoolbegroting af, 14,1 miljoen euro. Ter vergelijking: voor de dertigduizend studenten die hier rondlopen kreeg de hogeschool in 2011 bijna 170 miljoen. Daar gaat nu ruim acht procent vanaf.

KOMT HET STUDENTENDEEL TERUG?

Het studentendeel van die boete, zeven miljoen, moet in september terugkomen, zegt het ministerie van Onderwijs in een reactie. Hogescholen zijn dan verplicht om drieduizend euro extra te vragen aan iedereen die meer dan één jaar uitloopt met zijn of haar studie. Maar hoeveel langstudeerders zijn hebben om voor drieduizend extra (inclusief het collegegeld in totaal ongeveer 4750 euro) per jaar te studeren, dat weet niemand.

Het ministerie geeft wel een schatting: 25 procent minder langstudeerders over vier jaar. Een schatting die is gebaseerd op een maatregel uit 1994, toen de studiefinanciering een jaar werd verkort. Dat had een significant effect op het gedrag van studenten, meldt het ministerie. Op basis daarvan verwacht men nu dus 25 procent minder langstudeerders

over vier jaar.

Het verschil is deze keer dat de financiële prikkel in eerste instantie op de instellingen wordt afgewenteld en niet op de studenten. Hogescholen betalen in feite een boete voor een vergrijp waarvan niemand weet of het zal gaan plaatsvinden.

FINANCIËEL RISICO BIJ HOGESCHOLEN

Voor een deel is dat de logische consequentie van het bekostigingssysteem. Hogescholen krijgen geld voor de studenten van twee jaar geleden. Op die manier hebben instellingen twee jaar de tijd om zich 'voor te bereiden' op grote schommelingen in het aantal studenten. Maar ze worden nu ook gekort op basis van het aantal langstudeerders van twee jaar geleden, toen niemand nog van de langstudeerboete gehoord had. Het is dus niet alleen een boete voor een vergrijp dat nog niet begaan is, het vergrijp bestond twee jaar geleden nog niet eens.

Op dit moment voert studentenorganisatie ISO een rechtszaak om de boete voor studenten helemaal van tafel te krijgen. Wat er gebeurt als de rechter met het ISO instemt, is moeilijk te voorspellen. Eén ding is wel zeker: het ministerie heeft het geld al binnen. Het financiële risico ligt dus bij de hogescholen. Voor hen is het maar de vraag hoeveel geld er van het voorgeschoten bedrag terugkomt.

Misschien is dat wel helemaal niets, bijvoorbeeld als de potentiële langstudeerders toch binnen de termijn afstuderen. En dat zou dan, gek genoeg, misschien nog wel goed nieuws zijn ook. Want het zou betekenen dat het studierendement omhoog is

gegaan, en over een jaar levert een hoger rendement juist extra geld op.

TERUGVERDIENEN DOOR PRESTEREN

Zijlstra gaat de hogescholen namelijk niet alleen korten. Hij gaat die tientallen miljoenen euro's ook weer teruggeven, in 2013, aan hogescholen die het verdienen. Heb je je rendement verbeterd? Een goede accreditatie achter de rug? Dan krijg je straks een paar miljoen extra. Op die manier wil Zijlstra het hoger onderwijs aanzetten tot topprestaties. Nu gaat het nog om 'kleine' bedragen, zeven procent van de onderwijsbegroting. Maar in 2016 wil Zijlstra twintig procent van zijn begroting inzetten om hogescholen prestatiegericht te maken.

Wat hogescholen daarvoor precies moeten doen, gaat Zijlstra met hogescholen apart afspreken. Duidelijk is dat het niveau omhoog moet (dat van de docenten), net als de intensiteit (denk aan meer contacturen en aan het aantal studenten per docent) en het rendement (de uitval moet omlaag). Ook de overhead moet kleiner, schrijft Zijlstra in zijn Strategische Agenda.

Dat betekent dat het standaardbedrag dat hogescholen per student per jaar ontvangen (ongeveer zesduizend euro) over een jaar of vier, vijf zal dalen. Maar dat hogescholen die hun studenten aanzetten tot snel studeren er toch nog flink op vooruit zullen gaan. Hoe minder langstudeerders, hoe beter. Op korte termijn een kostenpost, op de lange termijn een manier om geld te verdienen. ■

Auteurs: Olmo Linthorst en Dorine van Namen, m.m.v. HOP
Illustratie: Mariëlla van de Stolpe

Prestatiebekostiging: werkt het?

Dit jaar al wordt zeven procent van het budget van het hoger onderwijs omgezet in prestatiebekostiging. Helpt prestatiebekostiging om het onderwijs beter te maken? Collegevoorzitter Tuytel en onderwijsjurist Kwikkers hebben hun vraagtekens.

'Een van de belangrijkste indicatoren voor prestatie is rendement. Het is niet moeilijk om het rendement van onze opleidingen te verhogen. Dan gaan we gewoon selecteren aan de poort', reageert Jasper Tuytel, bestuursvoorzitter van de Hogeschool Rotterdam. 'Dat betekent in de praktijk dat het aantal studenten gaat dalen en het rendement zal toenemen, maar ook dat er minder studenten zijn die de eindstreep gaan halen en dat is niet wat wij hier willen. Rotterdam heeft alle hoogopgeleiden nodig die het kan krijgen en daarom ben ik er nog steeds een warm voorstander van dat we zoveel mogelijk studenten opleiden en zoveel mogelijk ondersteuning bieden aan studenten die dat nodig hebben of voortijdig dreigen uit te vallen. Ik denk dat onze samenleving daar op termijn het meeste bij gebaat is.' Dat is Peter Kwikkers, onafhankelijk adviseur in hoger onderwijsbeleid, -bestuur en -recht met hem eens. 'Ik denk dat er zoveel mogelijk studenten zo hoog mogelijk moeten worden opgeleid. Maar de overheid stimuleert het tegenovergestelde: Iedereen moet zo snel mogelijk studeren en daar zoveel mogelijk voor betalen. Ging in de jaren tachtig nog meer dan twintig procent van de rijksbegroting naar het ministerie van Onderwijs, nu ligt dat rond de twaalf procent.'

GEEN BEWIJS

'Er is geen enkel bewijs dat prestatiebekostiging werkt', zegt Kwikkers. 'Je moet heel erg alert zijn op de gehanteerde criteria en letten op wie ze bedenkt, meet en beoordeelt. Je kunt wel afspreken dat opleidingen meer geld krijgen als ze per week twintig uur onderwijs geven, maar dat zegt niets over hun kwaliteit. Meer onderwijs is niet per se beter onderwijs. Aanwezigheidsplicht is ook geen betrouwbaar criterium. Je kunt beter in de bibliotheek studeren dan zitten snurken in de collegebanken. Beleidsmakers doen geloven dat ze de kwaliteit van het onderwijs verbeteren met selectie aan de poort, excellentieprogramma's en ver-

mindering van het aantal herkansingen. Anderen roepen dat het bindend studieadvies strenger moet, of dat er meer collegegeld moet worden gevraagd. Maar dat heeft allemaal niks met goed onderwijs te maken. Alsof docenten beter college gaan geven wanneer studenten meer betalen. Het gaat erom dat ze hun werk goed kunnen doen en het onderwijs zelf kunnen inrichten. Daar hebben de universiteitenkoepel VSNU, de HBO-raad en het ministerie weinig verstand van.'

IK STUUR

Zelf het onderwijs inrichten, dat is Tuytel uit het hart gegrepen. 'Ik heb weerzin tegen een overheid die denkt dat ze alles kan sturen. Ze moet ervan uitgaan dat ik stuur. Ik ben aangenomen om met mijn mensen goed onderwijs te verzorgen. Er zit een veronderstelling achter Zijlstra's plannen dat het nodig is om ons te dwingen kwaliteit te leveren. Er is een sfeer van wantrouwen. Maar iedereen die hier rondloopt, wil kwalitatief goed onderwijs verzorgen. We hebben, en kennen, onze eigen verantwoordelijkheid. De overheid is nu bezig om regels te stellen over de besturen heen. Dat vind ik niet goed. De minister moet bestuurders laten besturen. En doen we het niet goed, gooi ons er dan uit. Maar strooi geen eindeloze hoeveelheid regelgeving en bureaucratie over ons uit.'

HOE DAN WEL?

Hoe zou het hoger onderwijs dan wel bekostigd moeten worden? Kwikkers: 'Je moet het zo simpel en transparant mogelijk houden. De invoering van allerlei kwaliteits- of prestatiecriteria maakt het onnodig ingewikkeld en de kans bestaat dat uitkomsten gemanipuleerd worden. Het model dat vanaf 2010 geldt, was eindelijk eens een versimpeling: instellingen krijgen een vast bedrag, een bedrag per student en een deel op basis van het aantal diploma's. Waarom zouden we dat weer ingewikkelder maken? Al dat gehaspel met

DE TOEKOMST VAN HET HBO DEEL 4

BEKOSTIGINGSSYSTEEM HOGER ONDERWIJS

TOT 1 SEPTEMBER 2010
Bekostiging op basis van het aantal studenten dat hogescholen binnenhalen (1 deel) en het aantal studenten aan wie ze een diploma uitreiken (3 delen).

1 SEPTEMBER 2010 - HEDEN
Vanaf deze datum is het nieuwe bekostigingssysteem in werking getreden. Hogescholen krijgen de eerste vier jaar een vast bedrag per student. Bovenop deze vier jaar komt een bonus ter grootte van een jaar voor de hogeschool waar de student zijn diploma haalt. Daarnaast krijgt de hogeschool een onderwijsopslag die periodiek kan worden herzien. In deze opslag zitten structurele aanvullingen voor de kunstopleidingen en verloskunde en incidentele bedragen voor de beroepskolom en de grotestedenproblematiek.

VANAF 1 JANUARI 2012
Zeven procent van de bekostiging van het hoger onderwijs is omgezet in prestatiebekostiging.

nieuwe modellen kost veel geld en je krijgt er nieuwe perverse prikkels van. Je kunt wel overwegen om in plaats van collegegeld examengeld te gaan heffen. Wie zich inschrijft voor een tentamen betaalt een flink bedrag en krijgt de helft van zijn geld terug als hij het haalt. Dan maak je hard studeren aantrekkelijk. Wat vaak vergeten wordt: een college geven aan vijftig studenten kost bijna net zoveel als aan vijfhonderd studenten. Het verschil zit hem in het nakijkwerk – dat kost veel tijd en geld. Door een hoog examengeld te heffen – zeg vijfhonderd euro voor tien studiepunten – gaan studenten die veel herkansingen nodig hebben geld opleveren.' □

WIE: Mario Kalle, hoofdinstruc-tuur autotechniek en hoofd werkplaatsen RDM Campus
GEEFT O.A. LES IN: Praktijkon-derwijs autotechniek en IPO, me-taalbewerking, houtbewerking en sinds kort het lijmlab

Techniek heeft weinig geheimen voor Mario Kalle, hoofdinstruc-tuur autotechniek en hoofd werkplaatsen op de RDM Campus. Kalle pioniert graag en dat doet hij momenteel met de nieuwste aanwinst op RDM Campus: het lijmlab.

Pionieren in het lijmlab

'Alleen betreden in overleg met Mario Kalle', staat er waarschuwend in chocoladeletters op de deur van het fonkelnieuwe lijmlab in de Innovation Dock van RDM Campus. Werken met lijm is een serieuze aangelegenheid. In de ruimte, zo groot als een regulier lokaal, loopt een aantal blauwe buizen vanaf het plafond naar de werkbanken. Ze zijn aangesloten op een hypermodern afzuigstelsel. Kalle: 'We kennen allemaal het fenomeen lijmsnuiven... Goede afzuiging is essentieel.' Het lijmlab is tot stand gekomen door samenwerking tussen de HR en het Albeda College en hun deelname aan het POYO (The Port is Yours)-project. Dat is een Europees project op het gebied van innovaties in onderhoud. De tandem HR/Albeda neemt hieraan deel samen met een Duitse, Engelse en Belgische onderwijsinstelling. Kalle: 'We wisselen ook onderling kennis uit. België 'doet' pompen en ventilatoren, in Engeland doen ze pneumatiek, hydrauliek en elektrische voertuigen en in Duitsland kunststof lassen. Wij hebben voor de techniek lijmen gekozen.'

LIJMEN IS BOOMING

De taak van Kalle en zijn collega van het Albeda College Cees van den Berg is om de verbindingstechniek lijmen binnen het onderwijs bekender te maken. Lijmen is erg geschikt voor lichtgewicht producten zoals mobiele telefoons en computers. Maar ook in veel andere branches is lijmen booming, bijvoorbeeld in de medische wereld en niet in de laatste plaats

in Kolles 'eigen' branche, de auto-industrie. 'Auto's worden lichter als onderdelen niet aan elkaar gelast maar gelijmd worden.' In 2008/2009 is gestart met de nodige vooronderzoeken en in 2010 is Kalle gevraagd om het Center of Excellence, zoals het lijmlab wordt genoemd, op te starten. 'In januari 2011 hebben we een plan van eisen opgesteld en de bouw van het lab is gestart in april. In september waren we operationeel.' Kalle schat de kosten voor het moderne lab en alle aanwezige apparatuur en materialen op zo'n zeven ton; een gezamenlijke investering waarvan de HR drie à vier ton voor zijn rekening neemt. De cursussen die in het lijmlab worden aangeboden, vallen onder een zogeheten EWF-certificering, wat staat voor European Welding Federation. Op het gebied van lijmen zijn er drie typen gecertificeerde cursussen volgens de Europese norm: de basisopleiding voor de lijmvakman, een opleiding op specialisatieniveau en één op engineer-niveau. Kalle: 'De eerste twee niveaus willen wij hier op RDM Campus aanbieden, zowel voor de studenten als voor extern geïnteresseerden. De basisopleiding is met name interessant voor mbo'ers, we hebben hiervan al een aantal pilots gedraaid. We zijn inmiddels ook een keuzepakket gestart voor eerstejaars hbo'ers, 'Lijmen is een kunst'. Deze lessen worden momenteel nog onder de vleugels van de TU Delft gegeven, omdat de HR nog niet EWF-gecertificeerd is.'

DUIZENDPOOT

Kolle en zijn collega volgen ook een speciale

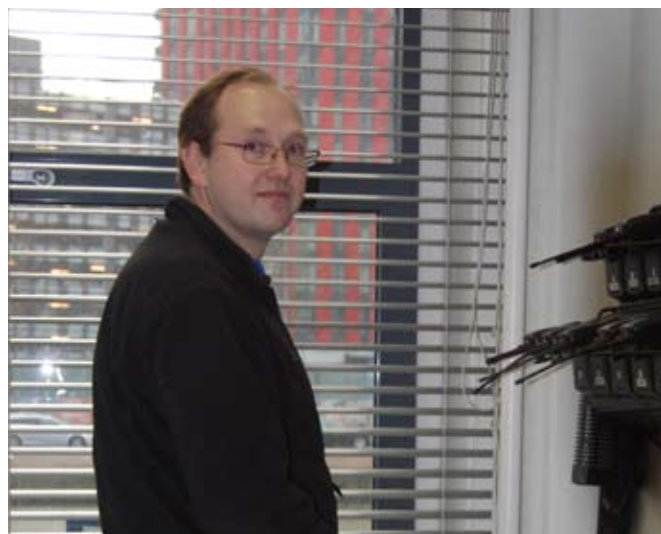
lijmcursus op de TU Delft, binnen het daar gevestigde Hechtingsinstituut. 'Wij voeren alles zelf uit, maar zij kijken over onze schouder mee of dat we het goed doen, of we de juiste spullen gebruiken en of we het op de juiste manier uitvoeren. Daar leren we veel van.' Kalle is zelf al jaren een duizendpoot binnen de technische opleidingen van de HR. Hij overziet naast zijn functie als hoofdinstruc-tuur autotechniek ook de RDM-werkplaatsen voor hout en metaal, de IPO-werkplaats en de bouwkundige labs, waar materiaalonderzoek plaatsvindt. Vanuit zijn functie coördineert hij projecten en adviseert hij vanuit de praktijk. Maar ook de dagelijkse routine, roosters voor studenten en personeel, inventaris, aanschaf en vernieuwingen, de samenwerking met het Albeda College en het bedrijfsleven binnen en buiten RDM Campus, al die zaken vallen binnen het takenpakket van Kalle. Het lijmlab is hier nu tot zijn grote genoegen aan toegevoegd. 'Ik hou van pionieren, zal ik maar zeggen.' Momenteel wordt het lijmlab nog verder ontwikkeld. Kalle: 'We weten al een heleboel, maar de fijne kneepjes moeten we nog uitzoeken.' De bedoeling is dat de gespecialiseerde lijmoopleiding in de toekomst als apart vak in het onderwijsaanbod van de HR gepast wordt.

□ Sabine Schipper

MEELOPEN MET... HUISMEESTER WIJNHAVEN/BLAAK

Op de Hogeschool Rotterdam werken 42 huismeesters. Zij zorgen ervoor dat de gebouwen van de hogeschool er goed onderhouden en veilig bij staan. Profielen liep een werkdag mee met Robert Wensveen, huismeester op Wijnhaven/Blaak.

FOTO'S: MELISSA SMINK

09.00 uur

'Alle verdiepingen lopen hier scheef', zegt Robert Wensveen terwijl hij een aantal stoelen soepel over een trapje in het monumentenpand heen tilt. De stoelen zijn, samen met drie extra tafels, nodig voor een vergadering. Als hij klaar is met deze klus zit er al tweeënhalve uur werk op voor de huismeester. 'Ik heb ochtendienst van half zeven tot drie.' Vroeg op de ochtend legen de huismeesters eerst alle vuilkliks, maar er is nog veel meer te doen. Op een groot whiteboard in de huismeesterruimte hangen de 'interne werkbonden' waar alle opdrachten voor vandaag op staan.

10.20 uur

'We doen regelmatig een rondje door het pand om te kijken of er geen rare dingen zijn', zegt Robert Wensveen terwijl hij rustig door de gangen loopt. 'Het blijft een kunstacademie.' Ondertussen kraakt zijn portofoon en wordt hij opgeroepen om op de tweede etage een student te helpen die problemen heeft met een kluisje. 'Ik heb betaald, maar hij gaat niet open', zegt de gestreste studente als Robert Wensveen arriveert. Na het bekijken van de geschiedenis van haar bankpas stuurt hij het meisje door naar iemand anders die haar met het probleem kan helpen.

14.00 uur

Voor de ochtendploeg zit de dag er bijna op als de avondploeg arriveert. 'Wij dragen de meeste werkzaamheden dan

over aan de avondploeg. Dan hebben we het meteen een stuk rustiger', vertelt Robert Wensveen terwijl hij richting de balie loopt. Daar haalt hij een elektrische schroevendraai-er om vervolgens een deur te repareren. Zijn collega's van de avondploeg zijn bezig met twee gesneuvelde ruiten en graffiti op een toilet.

14.30 uur

Opnieuw wordt Robert Wensveen opgeroepen via de portofoon. Meteen is duidelijk dat er iets niet goed gaat bij de keramiekwerkplaats. Al ver buiten de werkplaats is een sterke geur te ruiken. 'Deze lucht is niet goed', zegt Robert Wensveen terwijl hij rondkijkt op de werkplaats. Op alle deuren zijn gebods- en waarschuwingstickers geplakt; het dragen van een mondkapje of masker is verplicht en zwangere vrouwen mogen beslist niet naar binnen. Ook via stickers op de kasten wordt nog eens benadrukt dat hier met gevaarlijk materiaal gewerkt wordt. Studenten zijn er in ieder geval niet meer, zij moesten het werk neerleggen. Volgens de technische dienst is niet alleen de ventilator, maar ook de motor en de kast waarin deze te vinden is kapot; aangetast door de dampen uit de werkplaats. Voor Robert Wensveen zit zijn taak er echter op, het is nu aan de monteur en de technische dienst om de zaak verder af te handelen.

■ *Melissa Smink*

AFGESTUDEERD

NICK REIJMERS

Tot 2011: civiele techniek
Nu: uitvoerder Boskalis in Canada

Een geniale ingeving of onuitvoerbare onzin? Oud-student civiele techniek Nick Reijmers (21) wist bij aanvang van zijn afstudeerproject het antwoord nog niet. Dat maakte zijn onderzoek naar de 'puddingsluis' juist zo uitdagend. Reijmers is inmiddels trainee bij baggergigant Boskalis.

Afgestudeerd op de puddingsluis

EEN PROFESSOR HEEFT EEN 'GENIALE INGEVING' EN HIEROP WORDT HET VOLLEDIGE AFGSTUDEER-PROJECT VAN DRIE STUDENTEN CIVIELE TECHNIEK GEBASEERD. GEWAAGD WAS HET WEL. Daarom was de begeleiding vanuit de opleiding ook heel intensief. Nick Reijmers: 'We wilden voorkomen dat na tien weken zou blijken dat het project geen kans van slagen zou hebben en ons afstuderen in gevaar zou komen.' Dat gebeurde niet, integendeel: De drie studenten behaalden met hun innovatieve onderzoek een 9 als eindcijfer en wonnen ook nog eens de Vitae Talent Award 2011 ('een reischeque van 750 euro'). Het begon allemaal met professor Jarit de Gijt van de TU Delft en zijn ludieke idee: 'Als we nou eens de deuren uit een sluis halen en hem volgieten met gelatine?' Reijmers en zijn twee medestudenten Matthijs van Joolingen en Bob Heester moesten er eigenlijk wel om lachen. Maar interessant was het, en uitdagend ook. Al in december 2010 startten ze met wat Reijmers 'aanrommelen' noemt, ter voorbereiding op de afstudeerperiode bij Gemeentewerken Rotterdam die officieel zou starten in februari 2011. Ze begonnen met de zoektocht naar een gelsubstantie die de juiste eigenschappen had. 'We gingen het lab in om allemaal stoffen te testen die in aanmerking zouden kunnen komen.' Dat werden uiteindelijk meer dan dertig stoffen, van ingewikkelde scheikundige mengsels tot simpelweg tandpasta van de Albert Heijn. Ik kwam elke dag thuis met vieze kleren, dat spul zat echt overal.'

Met behulp van een schaalmodel probeerden ze na te bootsen wat volgens De Gijt de bedoeling was van de pudding- (of gel-)sluis: Schepen varen door een gelachtige substantie die aan weerszijden van een sluis het water tegenhoudt, de gel sluit zich weer achter het schip. Zo hoeven schepen niet meer stil

FOTO: FRANK HANSWIJK

GELEERD OP DE HR:
'Samenwerken in een team. De docenten waren heel betrokken en dag en nacht bereikbaar.'

GEMIST OP DE HR:
'Meer praktijkgerichte vakken zoals communicatie.'

te liggen voor sluisdeuren, wat de wachttijd - en dus de kosten - van vrachtschepen bij sluisen aanzienlijk vermindert. Ook komt het water aan weerszijden van de sluis niet meer met elkaar in contact. Dat is vooral winst bij sluisen waar zout water overgaat in zoet, want dit voorkomt verzilting van omliggende gebieden.

BAGGEREN IN CANADA

Het is precies het soort *out-of-the-box* idee dat past bij Reijmers. Diversiteit en afwisseling in zijn werk en studie trokken hem altijd al aan, daarom ook koos hij na zijn havo in 2007 voor de oriënterende techniek-propedeuse. 'Het klonk ideaal: Je zou lessen uit verschillende vakgebieden krijgen, zodat je heel breed werd opgeleid en later zou kunnen specialiseren. Maar in de praktijk bleken het vooral vakken werktuigbouwkunde te zijn. Toen ik een half jaar later verderging met civiele techniek, bleek dat ik helemaal niks aan die propedeuse had gehad.' Een half jaar studieachterstand, balen dus. Maar eenmaal overstapt zat Reijmers bij civiele techniek op een opleiding 'waar ik echt thuishoorde'. Zijn stage in het derde jaar liep hij bij Boskalis, gigant op het gebied van baggeren en grondverzet. Na zijn afstuderen solliciteerde Reijmers naar een aanstelling als trainee en sinds dit najaar is hij gestart als expat bij Boskalis. 'Ik ben net terug uit Canada waar ik twee maanden als uitvoerder heb gewerkt op een project waarbij we een haven uitbaggeren en een vlakte opspuiten. Eigenlijk de Tweede Maasvlakte, maar dan in het klein.' Gemeentewerken Rotterdam is inmiddels met meerdere partijen in gesprek om de puddingsluis 'in het echt' uit te proberen, 'bijvoorbeeld bij een kleine sluis voor pleziervaartuigen'. ■ *Sabine Schippers*

CV

Nu: Uitvoerder voor Royal Boskalis Westminster N.V. in Canada

2011: Afstudeeronderzoek bij Gemeentewerken Rotterdam

2010: stage Boskalis

2008: civiele techniek HR

2007: oriënterende propedeuse techniek HR

COLUMN
ERNEST VAN DER KWAST

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

VUURSPUWER

WIE HET PROFIEL VAN DAVID BOEELE OP DE INTERNET MOVIE DATABASE BEKIJKT, ZIET ÉÉN FILM EN ÉÉN ROL. SILENT SONATA, 'FIRE BLOWER'. Ik heb de film op het IFFR gezien en was overdonderd door de schoonheid. De film gaat over een circuskaravaan die aankomt in een oorlogsgebied en zijn kampement opzet voor het huis van een gezin. Er is een clown, een acrobaat, een krachtpatser, een vuurspuwer. **Regisseur Janez Burger verzamelde de beste circusartiesten van over de hele wereld. Eén van die artiesten is de Rotterdamse vuurspuwer David Boelee.** Op zijn website noemt hij zichzelf 'een van de beste vuurspuwers ter wereld', maar wie *Silent Sonata* heeft gezien, weet dat hij dé beste is. In de film neemt David Boelee het op tegen een tank. Het is een scène die je niet vergeet, omdat het ergens een echo is van de beelden van de man die een tank probeerde tegen te houden op het Plein van de Hemelse Vrede. In *Silent Sonata* daagt Boelee de tank uit. Hij danst en spuwt metershoge vlammen, de tank draait een rondje en vuurt een schot af. Het is een poëtische krachtmeting, en je benijdt de man die eigenlijk niets kan beginnen maar wel de grootste indruk achterlaat. **Hoe word je vuurspuwer en hoe word je de beste van de wereld?** David Boelee is begonnen op zijn negentiende. Hij leerde de basics van een vriend en maakte zelf zijn fakkels. 'Je moet veel oefenen', zegt hij. 'En je moet het randje opzoeken.' Ik vraag hem wat hij daarmee bedoelt. 'Hoe ver je kunt gaan', legt Boelee uit, 'zonder al te erg te verbranden.' Hij is dus autodidact? Boelee knikt en laat me zijn brandwonden zien. 'Deze heb ik opgelopen tijdens een show', zegt hij en wijst op een litteken op zijn arm. 'Ik kreeg een brandende ketting niet meer los.'

Hij heeft zich ook een keer verslikt in de brandstof, maar daar krijg je alleen longontsteking van.

Behalve vuurspuwer is David Boelee ook dichter. Als poetryslammer heeft hij menig podium onveilig gemaakt. Maar hij doet daar op verzoek nog een schepje bovenop. Boelee is de bedenker van de eerste en enige literaire vuurshow ter wereld. Denk aan de winter, maar vergeet de haard en de poëzie van Jan Greshoff. Denk aan de winter en aan een zwartgeblakerde ziel. Het moge duidelijk zijn. David Boelee is niet te boeken voor verjaardagsfeestjes. ■

Ernest van der Kwast is schrijver. Zijn laatste boek is Mama Tandoori.

Studenten en medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen een gratis mini-advertentie voor niet-zakelijke mededelingen plaatsen. Buitenstaanders (met een commercieel doel) kunnen tegen betaling een mini-advertentie plaatsen, kosten €25,- excl. btw per 25 woorden of een veelvoud daarvan. Aanleveren via profielen@hro.nl.

DAMESHERENKAPPER.NL Knippen voor € 11,-. Studentenkapper 't Pakhuis, Oostzeedijk 316, Rotterdam (let op, ziet eruit als een antiekzaakje), tel 010-411 32 09. De kapper gaat ook koken! Kijk ook eens op dekokendekapper.nl.

Leer een land kennen als **VRIJWILLIGER!** Fantastische internationale vrijwilligersprojecten. Twee weken weg of enkele maanden? Afrika, Azië, Latijns-Amerika of Europa? Kijk op www.siw.nl.

Kamers en vrijwilligers gezocht voor **STUKAFEST ROTTERDAM!** Op 15 februari 2012 vindt Stukafest plaats in Rotterdam. Stukafest is een cultureel festival dat gehouden wordt in verschillende studentenkamers in de stad. De organisatie is op zoek naar kamers en vrijwilligers. Meer info: stukafest.nl.

DE LIER VERKEERSOPLEIDINGEN Oostzeedijk 154. Lid BOVAG. 1e tien autorijlessen € 19,50 per les, daarna € 26,50 per les. Speciaal studentenpakket! 40 lessen à € 22,50,- per les. Telefoon 010-425 77 26.

STUDIEVOORLICHTING zoekt pr-studenten. Lijkt het je leuk om ons te helpen met verschillende voorlichtingsactiviteiten? Meld je dan nu aan bij Studievoorzichting via orienteren@hr.nl of 010-794 44 00.

DE RIJSCHOLEN CONCURRENT Speciaal studentenpakket! 30 rijlessen à € 22,50 per 50 minuten. Rijbewijs te behalen vanaf 10 dagen. Kijk voor meer informatie op onze site www.rijscholen-concurrent.nl of bel 010 -437 25 77.

Ben je op zoek naar een leuk **ORKEST?** Dan is het studentenharmonieorkest Majeur iets voor jou. Kom eens kijken bij onze repetitie op dinsdagavond van 19.30 tot 21.30 aan de Oudedijk 113. Meer info op www.majeur.net of mail majeur@eur.nl.

FOLLOW US:
[HTTP://TWITTER.COM/PROFIELEN](http://twitter.com/profielen)
[HTTP://WWW.FACEBOOK.COM/PROFIELEN](http://www.facebook.com/profielen)
[WWW.PROFIELEN.HR.NL](http://www.profielen.hr.nl)

TIP

FILM

FILMEN EN FEESTEN OP IFFR

Half januari is het weer zover. Dan neemt het grootste filmfestival van Nederland weer bezit van Rotterdam. Twaalf dagen lang documentaires, speelfilms en korte films uit landen van over de hele wereld. Ga bijvoorbeeld kijken naar de Japanse verfilming van Nintendo-game *Ace Attorney*, of *Return to Burma*, een film over het Zuidoost-Aziatische land zonder ingehuurd acteurs. Ook leuk: aan het einde van elke festivaldag is er een feestje in de Rotterdamse Schouwburg en LantarenVenster. *1/m 5 februari, diverse locaties in Rotterdam, filmfestivalrotterdam.com*

TIP

FOTOGRAFIE

LEVEN OP ZUID

Het Nederlands Fotomuseum presenteert de verhalen van vijf inwoners van Rotterdam-Zuid. Onder hen Jan Oudenaarden, een publicist die zijn hele leven op Zuid is blijven wonen en Josje van der Ploeg, een klassiek homeopaat die vertelt over haar leven op Charlois. De verhalen worden aan de hand van foto's verteld en zijn te zien en te beluisteren in de installatie *Sprekende Beelden*. *Nederlands Fotomuseum, gebouw Las Palmas, Wilhelminakade 332, Rotterdam*

TENTOONSTELLING

DE GENERATIE CHABOT

De Rotterdamse academie heeft sinds haar oprichting in 1773 beroemde kunstenaars afgeleverd: Willem de Kooning, Piet Zwart, Fiep Westendorp, Kees van Dongen, maar ook iemand als de hedendaagse kunstenaar Joep van Lieshout. Een naam die in dit rijtje niet mag ontbreken, is die van expressionist en schoenmakerszoon Henk Chabot (1894-1949). Wie weleens een rondleiding heeft gedaan in de Kuip, heeft zijn beeld *De Voetballer* kunnen zien. Een streng en hoekig betonnen beeld waarvan wordt verteld dat Feyenoord zijn tegenstanders er extra lang bij liet wachten, om zo de tegenpartij angst in te boezemen.

Een groot deel van Chabots werk is permanent te zien in het Chabot Museum aan het Museumpark. Op dit moment loopt de tentoonstelling *De wijde blik* waarin Chabots werk wordt geplaatst naast dat van belangrijke studiegenoten (en vrienden) als Leendert Bolle, Jan Kamman en Adriaan van der Plas. Hun werk is tot de dag van vandaag terug te vinden in de openbare ruimte van Rotterdam, bijvoorbeeld in het hekwerk van Diergaarde Blijdorp (Bolle en Chabot) of het G.J. de Jongh-monument (Bolle) op het Museumpark.

Aanleiding voor deze tentoonstelling is het nog te verschijnen boek *Rotterdamse Meesters* van Wilma van Giersbergen. Daarin wordt een overzicht gegeven van de geschiedenis van het onderwijs aan de Rotterdamse academie. Chabot is sterk gevormd door het tekenonderwijs dat hij er acht klassen lang volgde. De docenten waren volgens de negentiende-eeuwse traditie vaktechnisch geschoold en gaven ambachtelijk onderwijs. De leerlingen gingen 's avonds naar school en leerden er de beginselen van het handtekenen, grafiek, stilleven, tekenen naar skelet en als kroon op de studie: tekenen naar levend en naakt model. Chabot heeft zich op de Rotterdamse academie veelzijdig kunnen ontwikkelen waardoor hij in zijn latere praktijk als beeldend kunstenaar schilderijen (veel landschappen), tekeningen, beelden en grafiek maakte. Een deel van zijn werk ging bij het bombardement op Rotterdam in vlammen op. Mooi is dat deze tentoonstelling iets van dat verloren werk terughaalt door de foto's van Jan Kamman (1898-1983) te tonen waarop een aantal van zijn vroege beelden is te zien. Als je geïnteresseerd bent in de WdKA en de geschiedenis van een aantal toonaangevende Rotterdamse kunstenaars, mis deze tentoonstelling dan niet. *Tot en met 9 april, Chabot Museum, Museumpark 11, Rotterdam* ■ *Esmé van der Molen*

Profielen interviewt Wilma van Giersbergen over haar boek *Rotterdamse Meesters*. Het artikel verschijnt in het maartnummer.

ANKE 'T JONG (20) Derdejaars biologie en medisch laboratoriumonderzoek

Secretaris, penningmeester en lid van de feest- en muziekcommissie van het Rotterdamse studentenorkest MajEUR; Anke 't Jong (20) doet het allemaal. Momenteel is het orkest op zoek naar nieuwe leden, in het bijzonder hbo'ers. 'Iedereen is welkom. Ook als je geen instrument bespeelt.'

Waarom MajEUR?

'Het draait bij MajEUR niet alleen om muziek maken, ook gezelligheid is belangrijk. Daarom organiseren we veel feestjes en borrels. Daarnaast heeft het studentenorkest geen auditieronden. Je kunt dinsdagavond rond half acht gewoon binnenlopen (Oudedijk 113) en direct meespelen. Studenten die geen instrument bespelen, krijgen de ruimte om dit te leren. Zo heb ik zelf meegedaan met de saxofoon; een instrument dat ik - in tegenstelling tot de dwarsfluit - nog niet zo goed beheers. Ik merkte dat ik meegetrokken werd door ervaren studenten. Dat gebeurt allemaal vanzelf.'

De mooiste ervaring?

'Dat is toch wel de orkestreis in juni naar de Engelse steden York en Hull. We verbleven er vier dagen en hebben twee concerten opgevoerd. Eén in elke stad en in samenwerking met de studentenorkesten daar. Niet iedereen kon mee, sommige studenten hadden tentamens.'

Als ik de baas was van de HR...

'Dan zou ik vooral zorgen voor een betere communicatie. Ik zou ook meer aandacht willen voor muziek en regelen dat studenten makkelijker vrij kunnen krijgen voor concerten. Mijn docenten op het Academieplein doen er gelukkig niet heel moeilijk over. Zo vroeg ik aan een docent vrij voor een optreden en kreeg ik te horen dat "muziek maken belangrijker is" dan dat verplichte vak.'

Over tien jaar...

'Ik hoop dat er over tien jaar een studentenorkest staat met minimaal dertig leden. En dat iedereen MajEUR kent en er graag bij wil horen. Zelf speel ik over tien jaar hopelijk nog steeds in een orkest. Welk orkest is afhankelijk van de plaats waar ik op dat moment woon. Daarnaast ben ik dan werkzaam als onderzoeker; muziek is en blijft mijn hobby. Melissa Smink

www1.eur.nl/majeur

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

BEDRIJFSBUREAU STUDIEVOORBEREIDING

Museumpark H00.035,
010-794 60 00

BUREAU INSCHRIJVING

Museumpark H02.017,
010-794 42 00
Open: 8.30-17.00

CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD (CMR)

Museumpark H00.044,
010-794 45 18

CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE CONTACTPERSOON:

Coen Duiverman
Kralingse Zoom N1.116,
010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX

Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

DECANEN Academieplein (ook voor Pieter de Hoochweg)

Afspraak aanvragen via
AfspraakDecaanKZ@hr.nl
Marie-Enne Brasser (ma/di/do),
010-794 48 44, kamer I 0.10,
m.e.brasser@hr.nl
Simone Huijbregts (ma/di/do/vr), 010-
794 49 82, kamer I 0.06,
s.i.huijbregts@hr.nl
Henk de Klerk (ma/di/wo), 010-794 48
45, kamer I 0.08, h.g.de.klerk@hr.nl

Museumpark

Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hr.nl
Evelien Suijkerbuijk (di/wo/do mo./vr),
010-794 50 64, kamer MP.H01.014,
e.e.m.suijkerbuijk@hr.nl
Clariet Helwig (ma-vr), 010-794 42 52,
kamer MP.H01.019, c.p.helwig@hr.nl
Serge Feldmann (ma-vr), 010 - 794 42
56, kamer MP.H01.013
s.d.feldmann@hr.nl

Kralingse Zoom

Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaankz@hr.nl
Janna Verdonk (ma/di/do/vr, oneven
weken vr afwezig), 010-794 62 48,
kamer 01.305, j.verdonk@hr.nl
Jan van Westrenen 010-794 62 84,
kamer 01.230, j.g.van.westrenen@hr.nl
Peggy Schultz (ma/di/wo/do), 010-794
62 83, kamer 01.307, p.j.schultz@hr.nl

Wijnhaven 61 en 107/Blaak

Dagelijks inloopsprekuren van 12.00 tot
13.00.
Cas Jönsthövel (ma mi/di/do), 010-794
47 85, kamer W.0.151, c.j.jonsthovel@
hr.nl
Eveline Glansbeek (ma, do, vr), 010-
794 47 85 of 46 96, kamer W 0.151,
e.f.m.glansbeek@hr.nl
Dorie Geers (ma-wo, vr), 010-794 46 96,
kamer W 0.153, d.m.geers@hr.nl

Pabo Dordrecht

Evelien Suijkerbuijk (do middag),
078-611 26 20, kamer 2.09,
e.e.m.suijkerbuijk@hr.nl

HR SERVICES

Westblaak 88-110, 3012 KM Rotterdam
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE

Kralingse Zoom, K.02.224, 010-794 60
05, internationaloffice@hr.nl

KEUZEONDERWIJS

Voor vragen over keuzeonderwijs
(keuzevakken en minors)
Museumpark H10.033,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hr.nl

MEDIATHEKEN

Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hro.nl>
Academieplein
010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-
21.00, wo/vr 8.30-17.00

Kralingse Zoom

010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-
21.00, vr 9.00-16.30

Museumpark

010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-
21.00 u en vr 8.30-16.30
Onderwijswerkplaats: ma/di 8.30 -
21.00, wo/do 8.30 - 17.00,
vr 8.30 - 16.00

Wijnhaven

010-794 47 02 (balie),
010-794 47 73 (kunstkelder),
010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00,
vr 8.30-17.00

Pabo Dordrecht

078-611 26 15. Open: ma 9.00-18.30, di
10.00-14.00 en 18.00-20.30,
wo/vr 10.00-14.00, do 9.00-16.30

Onderwijswerkplaats

ma 9.00-18.30, di 10.00-15.00 en
18.00-21.00, wo 9.00-17.00, do 9.00-
19.00, vr 10.00-15.00
NB: Tijdens schoolvakanties zijn er
gewijzigde openingstijden!

MENTORATEN

Museumpark MP H01.041,
010-794 51 06
Amani
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hr.nl

Antuba

Voor Arubaanse en Antilliaanse
studenten www.antuba.nl
010-794 53 29, www.antuba.nl,
antuba@hr.nl

Makandra

Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hr.nl

Lale

Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hr.nl,
mentoratiale.hyves.nl

POWERPLATFORM

Voor en door studenten met een
functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48,
www.powerplatform.nl.

READERSHOPS Academieplein

Wijnhaven/Blaak
kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30,
di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30
Kralingse Zoom
In Selexyz.

Open: ma t/m vr 9.00-17.00

Museumpark

L-1.134 - kelder
Open regulier: ma/do 9.00-10.30,
13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-10.30, 13.00-14.00.
Aangepaste openingstijden in de eerste
lesweek van een kwartaal en tijdens
de introductieweek. ma/do 9.00-12.30,
13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-12.30, 13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT

010-794 44 11
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein,
B.1.02, ictac@hr.nl

Kralingse Zoom

01.425, ictkz@hr.nl

Museumpark

H01.030, ictmu@hr.nl

Wijnhaven/Blaak

0.316, ictwi@hr.nl

STEUNPUNT STUDERENDE MOEDERS

Museumpark ML0.0.4p (t.o.
fietsenstalling), 010-2067559,
info@studerendemoeders.nl,
www.studerendemoeders.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)

Museumpark H01.041, 010-794 51 06.
Open: ma-vr 9.00-17.30

STUDIEKEUZECENTRUM

Museumpark Visitor Centre, 010-794 52
52, studiekeuzecentrum@hr.nl
Open: 9.00-17.00

STUDIEVOORLICHTING EN AANSLUITING

Museumpark Visitor Centre,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hr.nl
Open: ma en wo: 9.00-20.00 di, do en vr:
9.00-17.30. Iedere 2e zaterdag van de
maand: 10.00-14.00

TAALDESK

Algemene vragen over taal
(zowel Nederlands als Engels) en
bijspijkermodules kunnen gesteld
worden via taaldesk@hr.nl.

POST HBO

Hogeschool Rotterdam Transfergroep
transfergroep@hr.nl
www.transfergroep.nl
010-794 68 00

VERTROUWENSPERSONEN VOOR STUDENTEN

Academieplein
Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hr.nl
Marijke Hagen-Sallevelt:
m.g.j.t.hagen-sallevelt@hr.nl
Kralingse Zoom
Jan Roel van Zuilen: j.r.van.zuilen@hr.nl
Bertine van Hillo-Visser: b.e.van.hillo-
visser@hr.nl
Museumpark
Henk Vermeulen: h.j.m.m.vermeulen@
hr.nl
Tine van Duijn: t.van.duijn@hr.nl

Wijnhaven/Blaak

Aad van der Star: a.van.der.star@hr.nl
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hr.nl

VERTROUWENSPERSONEN VOOR PERSONEEL

Ahmet Kuyumcu: a.kuyumcu@hr.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.
ham@hr.nl

ADRESSEN OPLEIDINGEN Hogeschool Rotterdam

Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 00 00
www.hogeschool-rotterdam.nl

Academieplein

- Instituut voor Engineering en Applied Science
- Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde
- Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
- Bedrijfskundige informatica
- Informatica
- Technische informatica
- Rotterdam Academy
- G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG Rotterdam
- Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61

- Instituut Willem de Kooning Academie voor 'Art, Media, Design & Leisure'
- Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
- Telefoon (010) 794 47 47
- Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
- Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom

- Rotterdam Business School
- Instituut voor Commercieel Management
- Instituut voor Financieel Management
- Kralingse Zoom 9.1, 3063 ND Rotterdam
- Telefoon (010) 794 6201

Lloydstraat

- Hogeschool voor de Zeevaart (MAROF)
- Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
- Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark

- Instituut voor Gezondheidszorg
- Instituut voor Lerarenopleidingen
- Instituut voor Sociale Opleidingen
- Hogeschool Rotterdam Transfergroep
- Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
- Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht

- Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
- Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg

- Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
- Communicatie
- Communication and Multimedia Design
- Grafimediotechnologie
- Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG Rotterdam
- Telefoon (010) 794 65 16

RDM campus

- Heijplaatweg 21, 3089 JC Rotterdam
- Telefoon (010) 794 92 00
- Regiolocaties

Wijnhaven 107

- Instituut voor Managementopleidingen (voltijd)
- Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
- Telefoon (010) 794 80 00